Pianissimo

Časopis pro klavírní pedagogy, studenty a příznivce klavírní hry

„Klavír… celý orchestr v deseti prstech…!“

André Salmon

MC KKI HF JAMU číslo 21 / září 2022

Obsah

Slovo na úvod 3
Miroslava Raková

METODICKÉ CENTRUM

Antonín Dvořák a Amerika 4
Jana Chaudhuri

Instruktivní literatura pro sólový klavír Jana Nováka 5
Dominik Gál

Semináře a koncerty v MC 7
Radka Hajšelová

KATEDRA KLAVÍRNÍ INTERPRETACE

Mimoškolní aktivity pedagogů KKI HF JAMU od prosince 2021 do července 2022 8

KURZY

55. Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy HF JAMU 9
Anna-Adéla Ludvíčková

Za hudbou, která se na klavír moc nehraje 11
Věra Chmelová

KONCERTY

Brněnské klavírní mládí 2022 13
Eva Horáková

IMPROVIZACE

Improvizační přehlídka „HRAJEME SI PRO RADOST“ 14
Hana Švajdová

METODIKA A ODBORNÉ STUDIE

A jabloně kvetly 16
Anna-Adéla Ludvíčková

MATERIÁLY DO VÝUKY

Astor Piazzolla 17
Lenka Heringová
Michaela Vacková

RUBRIKA HRAVÝ MUZIKANT

Noťáci – Veselé a chytré hudební příšerky 23
Linda Horňáková

ZPRÁVY Z KLAVÍRNÍ SEKCE UMĚLECKÉ RADY ZUŠ ČR

INSPIROMAT – co to je a kde jej hledat 28
Martina Vlčková

KONZERVATOŘ BRNO

Klavírní oddělení Konzervatoře Brno v uplynulém školním roce 29
Inna Aslamas

INSPIRACE K POSLECHU

Ještě nebylo vše řečeno. Rudolf Firkušný, klavírista světové pověsti 31
Miroslava Raková

NOTOVÁ PŘÍLOHA

Vítězné skladby z dětské skladatelské soutěže

Viktorie Katschnerová – Krajinná rusalka 32

Alžběta Pallasová – Dobrodružství rytíře, draka a princezny pro klavír: 1. Rytíř a drak 33

Petr Vala – Preludium 34

SOUTĚŽE, PŘEHLÍDKY, FESTIVALY

O Brněnské klavírní soutěži 2021 35
Renata Bialasová

5. ročník soutěžní přehlídky PIANOFORTE PER TUTTI aneb klavír pro všechny 36
Lenka Ručková

Skladatelské soutěžení včera, dnes a zítra 37
Robert Mimra

Okouzleni klavírem 38
Matej Olejár

Jakpak je dnes u nás doma? 39
Věra Chmelová

13. Mezinárodní klavírní soutěž Fryderyka Chopina 40
Anna-Adéla Ludvíčková

Amadeus pomáhá růst mladým pianistům 41
Organizační tým soutěže

PROPOZICE SOUTĚŽÍ A PŘEHLÍDEK KLAVÍRNÍCH A SKLADATELSKÝCH

Mezinárodní Schubertova interpretační soutěž 2023 42

Mezinárodní smetanovská klavírní soutěž 2023 42

Antonín Dvořák mladým 2022 43

Pro Bohemia 2023 43

AARHUS INTERNATIONAL PIANO COMPETITION 2023 44

Skladatelská soutěž ZUŠ 2022-2023 45

Přehlídka hry na dva klavíry 46

IT RUBRIKA PRO KLAVÍRISTY A KLAVÍRNÍ PEDAGOGY

Notační programy 46
Štěpán Slavík

Slovo na úvod

Milí klavíristé, klavírní pedagogové, všichni příznivci a milovníci klavíru,

máme za sebou začátek nového školního i akademického roku. Přesto věřím, že se společně s námi na stránkách našeho klavírního časopisu rádi ohlédnete za zajímavými hudebními akcemi uplynulého období.

V jednotlivých rubrikách si můžete přečíst o činnosti Metodického centra a Katedry klavírní interpretace HF JAMU, zavzpomínat na některé zajímavé přednášky či pravidelnou improvizační přehlídku MC. Nezapomněli jsme ani na letní kurzy, koncerty, soutěže, přehlídky a festivaly. Na stránkách Pianissima se také dočtete o činnosti klavírního oddělení Konzervatoře Brno.

Organizační tým Mezinárodní klavírní soutěže Amadeus zve na svůj již 29. ročník. Včele odborné poroty zasedne vedoucí KKI HF JAMU prof. Jan Jiraský. Časopis Pianissimo bude v letošním roce již podruhé mediálním partnerem této soutěže mladých pianistů.

Inspiraci do nového školního roku najdou pedagogové v nových materiálech do výuky, s žáky si mohou zahrát publikované vítězné skladby z dětské skladatelské soutěže. Rozsáhlé informace o notačních programech přináší IT rubrika pro klavíristy a klavírní pedagogy. Předsedkyně klavírní sekce Umělecké rady ČR informuje o nově vzniklém Inspiromatu.

Ve chvílích odpočinku se můžete nechat pozvat k poslechu o klavíristovi a čestném doktoru JAMU z roku 1993 Rudolfu Firkušném.

Kdo chce se svými žáky soutěžit, najde zde informace o propozicích některých připravovaných soutěží.

Milé kolegyně a kolegové, klavíristé, pedagogové, z našeho časopisu je patrné, že učitelé neztrácejí energii a elán ani v tomto složitém období, neustále přicházejí s novými podněty, neúnavně plánují a organizují. A já děkuji všem autorům článků, kteří mají chuť a ochotu sdílet své nápady s ostatními na stránkách Pianissima.

Do nového školního a akademického roku vám všem jménem redakce přeji, aby vám hudba a pedagogická práce přinášely do života inspiraci, radost, poznání, ale i zklidnění.

▸ Miroslava Raková

Metodické centrum

Antonín Dvořák a Amerika

Život skladatele Antonína Dvořáka a jeho žáků Josefa Suka, Oskara Nedbala, Vítězslava Nováka a dalších, se těší obecnému povědomí. Avšak jeho žáci z několikaletého působení v Americe v letech 1892-1895 již u nás příliš známí nejsou.

Když se tématem Dvořákova vlivu na americkou hudbu a jeho žáky v Americe začal před několika lety zabývat můj manžel Debashish Chaudhuri, indický dirigent žijící v Čechách, byl sám překvapený rozsahem Dvořákova významu v USA i množstvím zajímavých žáků a jejich následovníků, kteří vytvářeli americkou hudební kulturu (byli to například Harry Burleigh, Rubin Goldmark, Maurice Arnold Strothotte, Camille W. Zeckwer ad.).

Dvořákovo působení v USA se před několika lety stalo námětem manželova koncertu v rámci Hudebního festivalu Antonína Dvořáka Příbram. Ke spolupráci přizval amerického dirigenta Davida Rutherforda. V dalších letech se pak na žádost festivalu tématu věnoval opakovaně, jak na orchestrálních koncertech, tak i na komorním koncertě v Památníku Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami, kde skladatel trávil mnoho letních prázdnin. Právě pro tuto událost vznikl komponovaný pořad „Antonín Dvořák a jeho vliv na americkou hudbu" (2021), který manžel provází mluveným slovem, v němž se zabývá jak vlivem samotného skladatele, tak i celou řadou jeho žáků a jejich následovníků. Já pak mluvené slovo prokládám klavírními skladbami a ukázkami jak skladeb Dvořákových, tak i hudbou následujících generací, z nichž vznikl žánrově poměrně pestrý program. Osobně se po léta známe s potomky Dvořákovy rodiny a máme s nimi přátelské vztahy, o to je nám tedy pátrání po skladatelově životě milejší a bližší.

Když byl Antonín Dvořák pozván prezidentkou newyorské konzervatoře Jeanette Thurber, aby pozvedl americkou školu, nejprve váhal a své rozhodnutí vydat se na dlouhou cestu z milované rodné země pečlivě zvažoval. Nakonec se ale v září roku 1892 přece jen vydal se svou rodinou na cestu přes oceán a čekalo ho jako v té době již významného a uznávaného skladatele a budoucího ředitele konzervatoře v New Yorku slavnostní přivítání a velký zájem tisku. Ujal se své nové funkce a zároveň začal zkoumat hudbu, která se v té době v Americe provozovala. Jelikož většina studentů přejímala vlivy z Evropy a nenalézal v jejich tvorbě žádný vlastní originální styl, dospěl k odvážnému názoru: „*Jsem toho náhledu, že v černošských písních jsem nalezl bezpečný základ pro novou národní hudební školu a přišel k přesvědčení, že zdejší mladí hudebníci potřebují pouze obezřetné vedení, vážnou píli, povzbuzení a podporu veřejnosti, aby byla utvořena nová hudební škola.*" Přednesl také v té době značně pobuřující návrh, aby studium bylo povoleno i Afroameričanům, kteří na něj do té doby neměli právo a zároveň aby bylo umožněno i ženám. Tyto změny nejprve způsobily značný rozruch, avšak nakonec se ukázalo, že díky tomuto odvážnému kroku se americká hudba dokázala rozvíjet do té doby netušenými směry. Dodnes je v Americe Antonín Dvořák velmi uznáván a považován za zakladatele americké národní hudební školy.

Sám měl mnoho zajímavých žáků, kteří se vydali různými směry a ovlivnili následující generace. Díky prvotní Dvořákově myšlence se tak otevřel pomyslný kohoutek a vpustil do amerického hudebního života proud originálního myšlení, ze kterého se postupně vyklubaly nové směry a žánry. Amerika tak postupně získala silnou pozici od vážné hudby přes filmovou hudbu a muzikály na Broadway, až k novým typům žánrů, jazzu, rocku, popu a mnoha dalším.

Co se týká vlastních Dvořákových klavírních kompozic, které napsal během svého „amerického" období, je jich několik a všechny vznikly během roku 1894. Přímo v USA však kupodivu vznikla pouze jediná, a to Suita A dur op. 98, někdy zvaná též "Americká". Tato pětidílná suita, původně klavírní, byla posléze skladatelem zinstrumentována pro orchestr a v této podobě je mnohem známější a hranější. Osobně mám však velmi ráda i verzi klavírní. V pěti částech, zkraje zarámovaných orchestrálně znějícími akordy, se nachází mnoho niterného půvabu i jiskřivých melodií, které na hráče kladou nemalé nároky, pokud mají vyznět s lehkostí a prostotou.

Další dvě klavírní díla sice vznikla taktéž v roce 1894, avšak během letních prázdnin, kdy se skladatel vrátil z Ameriky na pár měsíců do Čech a pobýval v době jejich vzniku právě na Vysoké. Nejprve je to cyklus osmi Humoresek op. 101 a následně poté Dvě klavírní skladby (Ukolébavka a Capriccio). V několika humoreskách je dokonce jasně patrný americký vliv a jsou v nich zakomponovány nápady, které si Dvořák zapsal do svých skicářů v Americe. V první humoresce se tak objevuje téma zaznamenané v New Yorku na Silvestra roku 1893 jako „marcia funebre" a v šesté pak „silvestrovský zpěv lidí na newyorských ulicích".

Slavná Humoreska č. 7 Ges dur na jednu stranu vzešla z amerického období a na druhou stranu sama inspirovala mnoho skladeb, které poté v Americe vznikly. Typický rytmus se objevil již v dřívější Dvořákově tvorbě, např. ve Smyčcovém kvintetu Es dur, složeném též v Americe. A především pak melodický obrys, který byl podle dochovaného náčrtu prvotním nápadem, se stal nesmírně populárním a inspirativním pro tvorbu dalších generací skladatelů. Klavírní humoreska se tak během následujících dekád dočkala nesčetně způsobů zpracování od klasiky až po jazz v nejrůznějším obsazení.

Antonín Dvořák tedy vnesl mnoho nových podnětů do amerického hudebního života, sám se ale také nechal inspirovat touto zemí a její kulturou a světlo světa tak spatřila jeho mistrovská díla jako např. Violoncellový koncert, Smyčcový kvartet, cyklus Biblických písní a samozřejmě nesmrtelná Symfonie č. 9 „Z Nového světa".

Při objevování vzájemných vlivů Dvořáka a Ameriky a zejména pak důsledků jeho vizí pro další hudební vývoj, jsme s manželem nalézali mnoho zajímavých i překvapivých informací. Naším komponovaným pořadem se snažíme tyto objevy a souvislosti předávat divákům jak u nás, tak i v zahraničí. V letošním roce se pořad dostal např. i na českou ambasádu v indickém Dillí a v květnu tohoto roku jsme měli díky pozvání paní profesorky Aleny Vlasákové tu vzácnou možnost prezentovat přednášku na toto téma v Metodickém centru HF JAMU. Pro tuto událost jsme obsah ještě rozšířili a doplnili více ukázkami i projekcemi.

Z příznivých reakcí diváků vyplývá, že je projekt zajímavý pro rozmanité vrstvy publika. Díky jeho neobyčejně širokému hudebnímu záběru si své odnese téměř každý. Doufejme tedy, že se bude i nadále dařit přibližovat posluchačům jak u nás, tak i v zahraničí unikátní odkaz, který v Americe zanechala nadčasová osobnost Antonína Dvořáka.

▸ Jana Chaudhuri

▸ *MgA. Jana Chaudhuri, rodačka z Českých Budějovic, je absolventkou Konzervatoře v Českých Budějovicích ve třídě MgA. Marie Šimkové Kotrčové a oboru Hra na klavír na HF JAMU ve třídě prof. Aleny Vlasákové. Je vítězkou celé řady mezinárodních klavírních soutěží doma i v zahraničí. Posluchačům se představila na četných českých a evropských koncertních pódiích (mj. Anglie, Německo, Itálie, Portugalsko, Litva, Slovensko, Slovinsko, Belgie ad.) a také v Asii a Severní Americe. Je první českou klavíristkou, která koncertovala v Indii. Česká klavírní firma Petrof ji zařadila do kruhu umělců PETROF Art Family. V roce 2017 se stala součástí „Prague Multicultural Music Project" se Stratus Chamber Orchestra (USA), jež je mimořádným počinem spojujícím hudebníky z různých zemí světa. S oblibou se věnuje i komorní hudbě, jako sólistka pravidelně spolupracuje se symfonickými orchestry a též se zabývá pedagogickou činností. Se svým manželem, indickým dirigentem Debashishem Chaudhurim, vytvářejí ojedinělé hudební projekty, které často mívají sociální přesah. Vytvořila rovněž unikátní umělecké projekty, v nichž se propojuje západní klavírní hudba s indickým klasickým tancem Bharata Natyam či Kathak.*

Instruktivní literatura pro sólový klavír Jana Nováka

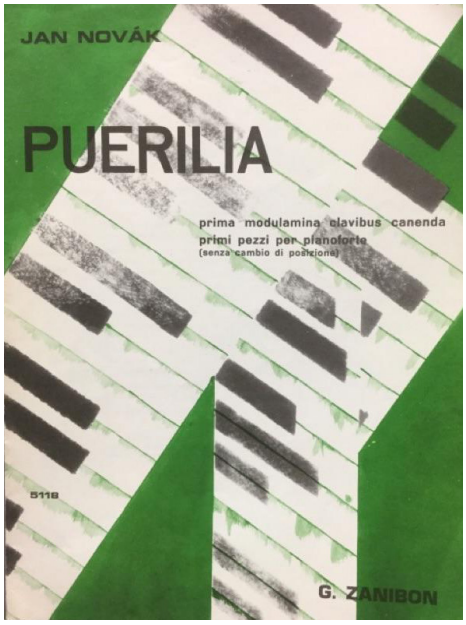
V uplynulém roce jsme si připomněli sté výročí narození významného českého skladatele Jana Nováka. Jeho skladby nejsou širší hudební veřejnosti známy do takové míry, jakou by si zasloužily, neboť skladatel podstatnou část života prožil ve vynucené emigraci.

V jeho rozsáhlé tvorbě tvoří významnou část sólová klavírní literatura, kterou můžeme rozdělit na koncertní (např. *Toccata chromatica, Prima sonata, Elegantiae Tri-pudiorum)* a instruktivní *(např. Dětské hry, Rondini, Puerilia, Rustica Musa I. nebo Šest malých fug pro pět prstů)*. Hudební řeč je těžce definovatelná jedním slovem. Jan Novák sám říkal, že spíše hledá v hudbě krásu, než by se pokoušel o novoty, ke kterým inklinovala podstatná část skladatelů druhé poloviny dvacátého století. V jeho skladbách se objevují prvky romantismu, impresionismu, hudebních směrů 20. století, markantní je však především vliv Bohuslava Martinů, u kterého studoval během přibližně půlročního pobytu v New Yorku.

V roce 1956 vznikla první instruktivní sbírka s názvem ***Dětské hry***. Na rozdíl od ostatních sbírek, v čase jejího komponování Jan Novák neučil mladé žáky ani soukromě ani v rámci kulturních institucí. Cyklus obsahuje dvanáct charakterově odlišných miniatur. Autor v nich jasně vypisuje dynamická a artiku-

lační označení, podle nichž si i malý klavírista dovede sám vytvořit koncepci skladbičky.

Puerilia se skládá z deseti drobných částí. Jsou charakterově odlišné s jasným hudebním obsahem a různou technickou náročností. Skladby jsou vhodné pro malé žáky, protože rozpětí ruky využívá maximálně interval kvinty. Sám autor vypisuje na začátku každé skladby drobnou obsahovou nápovědu v latině a italštině. Je ale důležité, aby pedagog text nepřekládal doslovně, ale v kontextu obsahových požadavků na vyznění skladby.

V roce 1970 vzniká v italském městě Rovereto cyklus ***Rondini.*** Jan Novák cyklus uvádí slovy: *I vrabci znají přísloví, že jedna vlaštovka jaro nedělá. Zde vám nabízím těchto osm vlaštovek. Nechte je létat, pilně hrajte, rychlými prsty hýbejte klávesami. Jak jaro je melodické, už se blíží. Jaká to radost!*" Osm vlaštovek je vhodných pro žáky druhého stupně základních uměleckých škol, případně nižších ročníků konzervatoří. Obtížnost jednotlivých částí cyklu se postupně zvyšuje, a kromě důsledně vypsané artikulace a dynamiky zde Jan Novák využívá frázovacích obloučků, které označují směr frází a zároveň pomáhají interpretovi přefrázovat technicky a rytmicky složité úseky. Na rozdíl od Dětských her a Puerilií nevyužívá autor u skladeb programní názvy, čímž interpretovi poskytuje prostor pro vlastní fantazii.

V roce 1973 vzniká cyklus ***Rustica Musa I.***, který obsahuje 25 skladeb různé technické obtížnosti pro již zkušenější žáky. Je dobře aplikovatelný pro všechny děti, jelikož využívá lidových nápěvů českých a moravských písní. Noty obsahují hezké ilustrace k jednotlivým skladbám a v dodatku jsou vypsány nápěvy jednotlivých částí cyklu.

V roce 1981, kdy Jan Novák pobýval v německém městě Ulm a pedagogicky působil na stuttgartské univerzitě, vznikl jeho poslední instruktivní cyklus ***Šest malých fug pro pět prstů***. Jednotlivé fugy jsou již na první pohled po technické stránce jednoduché a dají se proto použít v repertoáru nejmenších pianistů. Místo motorické funkce zde dává autor prostor zejména funkci sluchové, která je stěžejní při rozvíjení polyfonního slyšení. Po umělecké stránce jsou to příjemné miniatury, které výborně splňují svůj instruktivní účel.

▸ Dominik Gál

▸ *MgA. Dominik Gál vystudoval hru na klavír na bratislavské konzervatoři ve třídě profesora P. Čermana. Pod jeho vedením debutoval se Slovenskou filharmonií a stal se také absolutním vítězem Soutěže studentů slovenských konzervatoří. Je absolventem magisterského studia oboru Hra na klavír na JAMU v Brně ve třídě profesorky A. Vlasákové a profesora J. Jiraského. Pod jejich vedením se stal laureátem mnoha mezinárodních klavírních soutěží. Svá studia klavíru si rozšířil též roční stáží na Akademii Muzycznej v polských Katovicích ve třídě prof. J. Domańské a prof. G. Biegase. V rámci koncertní činnosti působí v České republice i v zahraničí. Je rovněž pravidelným účastníkem mezinárodních interpretačních kurzů, kde spolupracuje s renomovanými profesory. Stal se také stipendistou mezinárodních mistrovských kurzů The International Holland Music Sessions. V současnosti je studentem doktorského studia na JAMU v Brně a v rámci studia působí na Katedře klavírní interpretace a Katedře bicích nástrojů. Od roku 2019 je pedagogem hlavního oboru na Konzervatoři Brno a působí jako člen porot klavírních soutěží.*

Semináře a koncerty v MC

Nedílnou součástí programů Metodického centra jsou již mnoho let semináře významných pedagogů a koncerty žáků a studentů všech stupňů uměleckých škol. V loňském akademickém roce nám vystoupení covid již nezrušil, což nás všechny naplnilo zcela pochopitelnou radostí.

První koncert proběhl v říjnu a měl název „Připravujeme se na soutěže“. Bezprostředně po koncertě proběhl seminář s rozborem výkonů určený vystupujícím i jejich pedagogům.

V listopadu jsme v rámci přednášky doc. Libuše Tiché vyslechli jejího žáka Semjona Yakimova (student Gymnázia a Hudební školy hlavního města Prahy) a bývalého žáka Pavola Praženicu (nyní student 1. roč. HAMU Praha). Semjon Yakimov se představil skladbami J. S. Bacha, J. Haydna, F. Chopina, A. Skrjabina a vlastní improvizací. V podání Pavola Praženici zazněla díla J. Haydna, B. Smetany, C. Debussyho a V. Tichého. Program odpoledního koncertu v MC připravili studenti konzervatoří. Po koncertě následovala diskuse k interpretačním otázkám provedených skladeb.

Na prosincovém konzultačním dnu v MC posluchače potěšila svým koncertem doc. Alice Rajnohová, která v tomto akademickém roce rozšířila řady pedagogů MC. Představila se v programu složeném ze skladeb W. A. Mozarta, F. Chopina a C. Debussyho.

Lednový interpretační seminář vedl prof. Ivan Klánský, děkan HAMU Praha. Na semináři měli příležitost veřejného vystoupení i získání cenných rad ke studiu jak žáci ZUŠ, připravující se na soutěžní klání, tak i studenti konzervatoře Brno.

V měsíci březnu se uskutečnil malý koncertík žáků ZUŠ V. Langáška a M. Pražákové a studentky konzervatoře M. Přecechtělové. V tento konzultační den Metodické centrum navštívili i pravidelní hosté ze Slovenska prof. Ida Černecká a doc. František Pergler, Art. D. Součástí jejich přednášek bylo i jejich

vystoupení, na němž přednesla prof. Ida Černecká několik skladeb J. Cikkera z cyklu „Čo mi deti rozprávali“ a společně s doc. Perglerem skladby R. Schumanna z Alba pro mládež v úpravě pro čtyři ruce.

Na dubnové setkání připravili posluchači KKI JAMU koncert „Instruktivní skladby pro klavír“. Pod pedagogickým vedením Mgr. Josefy Hlouškové se představili studenti Linda Coganová, Tomáš Vala, Alžběta Traxmandlová, Jiří Straka a Martin Nosek.

Květnový „Koncert mladých klavíristů ze ZUŠ a konzervatoří“ byl, co se počtu účinkujících týká, nejobsáhlejší. Mladí vystupující pianisté byli ze ZUŠ z Prahy, Brna, Českých Budějovic, Třebíče, Kroměříže, Ždánic a Buštěhradu, konzervatoristé byli zástupci brněnské konzervatoře. Vystupující a jejich pedagogové i ostatní posluchači MC poté měli možnost účasti na interpretačním semináři s rozborem jednotlivých výkonů.

Červnový koncert a následné poděkování byly věnovány letošním absolventům magisterského studia oboru Hra na klavír a klavírní pedagogika, kteří spolupracovali s Metodickým centrem v letech 2020-2022. V programu koncertu vystoupili Tomáš Vala (W. A. Mozart – 9 variací na Duportův menuet, KV 573), Jiří Straka (L. van Beethoven – Sonáta f moll, op. 57, č. 23 „Appassionata“ – 1. Allegro assai; F. Liszt – Consolation č. 3 Des dur S. 172), Alžběta Traxmandlová (Antonín Dvořák – Suita A dur, op. 98 – 1. Moderato, 4. Andante, 5. Allegro) a Linda Coganová (Leoš Janáček – Po zarostlém chodníčku II. řada – Andante, Allegretto; Petr Eben – Toccata).

V tomto konzultačním rozlučkovém dni jsme mohli slyšet v „Koncertu pro radost“ také žáky ZUŠ a studenty konzervatoře Bratislava. Koncert byl věnován všem klavírním pedagogům. A zcela pochopitelně pro radost z toho, jak bylo napsáno výše, že nám již covid živé vystupování nepokazil.

▸ Radka Hajšelová

▸ *Autorka článku BcA. Radka Hajšelová vystudovala hru na klavír na brněnské konzervatoři. Je též absolventkou bakalářského studia Klavírní pedagogika pod vedením prof. Aleny Vlasákové na HF JAMU v Brně. Pedagogicky působí na ZUŠ Náměšť nad Oslavou a ZUŠ Třebíč. Je dlouholetou posluchačkou kurzů MC. Aktivně spolupracuje s časopisem Pianissimo, zabývá se oblastí soutěží a propagace.*

Katedra klavírní interpretace

Mimoškolní aktivity pedagogů KKI HF JAMU

prosinec 2021

4. 12.–5. 12. 2021 Antonín Dvořák mladým
doc. Igor Ardašev – člen poroty

10. 12.–12. 12. 2021 Brněnská klavírní soutěž
prof. Alena Vlasáková – členka poroty
prof. Jan Jiraský, Ph.D. – člen poroty

leden 2022

5. 1. 2022 Čtyřruční recitál – Lanškroun
Duo Ardašev, program: B. Smetana – Má vlast

11. 1. 2022 Koncert Filharmonie Hradec Králové
Igor Ardašev, program: R. Schumann – Klavírní koncert a moll op. 54

15. 1. 2022 Klavírní sobota – Konzervatoř Brno
prof. Alena Vlasáková – přednáška „Klavírní výuka: učitel – žák – rodič"

16. 1. 2022 Zámecká hudební setkání – Zámek Průhonice
Čtyřruční recitál Dua Ardašev, program: F. Schubert, A. Dvořák, J. Brahms

únor 2022

22. 2. 2022 Komorní večer v rámci ČSKH – Sukova síň Rudolfina, Praha
Igor Ardašev s houslistou Františkem Novotným, program: C. Schumann, R. Schumann, R. Strauss

březen 2022

9. 3. 2022 Klavírní recitál v rámci festivalu Smetanovské dny – Plzeň
Igor Ardašev, program: L. van Beethoven, L. Janáček, B. Smetana, A. Dvořák, P. I. Čajkovskij

19. 3.–20. 3. 2022 Beethovenovy Teplice
prof. Alena Vlasáková – předsedkyně poroty

25. 3. 2022 Klavírní recitál – ZUŠ Uherský Brod
Alice Rajnohová – koncert + výukový seminář

26. 3 2022 ZUŠ MORAVA – Zlín
MgA. Martin Fišl – Masterclass v rámci výuky dětí 6–14 let + přednáška na téma „Elementární pedagogika"

30. 3. 2022 Čtyřruční recitál – Mnichovo Hradiště
Igor Ardašev s Michalem Maškem, program: A. Dvořák, J. Brahms

duben 2022

1. 4. 2022 Koncert KPH – Zámek Brandýs nad Labem
Helena Weiser se Stanislavem Předotou – zpěv a Mikaelem Ericssonem – violoncello

5. 4. 2022 Houslový recitál – Besední dům Brno
Igor Ardašev s Ivanem Ženatým

7. 4.–10. 4. 2022 Pro Bohemia
prof. Alena Vlasáková – předsedkyně poroty
prof. Jan Jiraský, Ph.D. – člen poroty

23. 4. 2022 Klavírní sobota – Konzervatoř Brno
MgA. Martin Fišl – přednáška na téma „Tandem spolupráce pedagog, žák, rodič v rámci klavírní výuky"

28. 4. 2022 Koncert Filharmonie Bohuslava Martinů – Kongresové centrum Zlín
Igor Ardašev, program: R. Schumann – Klavírní koncert a moll op. 54

28. 4.–29. 4. 2022 Pianoforte per tutti
prof. Jan Jiraský, Ph.D. – předseda poroty
MgA. Martin Fišl – člen poroty

květen 2022

7. 5. 2022 Stamicovy slavnosti – Havlíčkův Brod
Igor Ardašev, Bohuslav Matoušek – housle, Stamicovo kvarteto, program: E. Chausson: Koncert pro klavír, housle a smyčcové kvarteto op. 21

12. 5. 2022 Komorní koncert Josef Suk Piano Quartet – KPH Jindřichův Hradec
Pavel Zemen, Radim Kresta, Eva Krestová, Aneta Šudáková, program: klavírní kvartety - G. Mahler, J. Suk, A. Dvořák

14. 5.–15. 5. 2022 Mladí pianisté hrají na klavír Steinway & Sons
MgA. Martin Fišl – člen poroty

17. 5. 2022 Projekt (Ne)známá hudba 2022 – Klavírní duo – Zichyho palác, Bratislava
Dominik Gál a Maroš Klátik

18. 5. 2022 Klavírní recitál – Turnov
Igor Ardašev, program: L. Janáček, A. Dvořák, P. I. Čajkovskij, S. Rachmaninov

30. 5. 2022 Komorní koncert Josef Suk Piano Quartet – Slovenská Filharmónia Bratislava
Pavel Zemen, Radim Kresta, Eva Krestová, Aneta Šudáková, program: klavírní kvartety - G. Mahler, J. Suk, A. Dvořák

31. 5. 2022 Komorní koncert Josef Suk Piano Quartet – KPH Litvínov
Pavel Zemen, Radim Kresta, Eva Krestová, Aneta Šudáková, program: klavírní kvartety - G. Mahler, J. Suk, A. Dvořák

31. 5. 2022 Recitál pro dva klavíry – Louny
Igor Ardašev s Michalem Maškem, program: W. A. Mozart, J. Brahms

červen 2022

6. 6. 2022 Komorní koncert Josef Suk Piano Quartet – KPH Tábor
Pavel Zemen, Radim Kresta, Eva Krestová, Aneta Šudáková, program: klavírní kvartety - G. Mahler, J. Suk, A. Dvořák

10. 6.–12. 6. 2022 Prague Junior Note – Sál Martinů HAMU Praha
MgA. Helena Weiser – ředitelka soutěže a členka poroty

14. 6. 2022 10. Koncert festivalu komorní hudby EuroArt Praha
Igor Ardašev, Bohuslav Matoušek – housle, Stamicovo kvarteto, program: E. Chausson: Koncert pro klavír, housle a smyčcové kvarteto op. 21

červenec 2022

1. 7.–9. 7. 2022 Letní mezinárodní hudební kurzy Leoše Janáčka a Bohuslava Martinů – Turnov
doc. Igor Ardašev – lektor

4. 7.–13. 7. 2022 Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy JAMU
prof. Alena Vlasáková – lektorka
prof. Jan Jiraský, Ph.D. – lektor

9. 7. 2022 Slavná klavírní tria – Hotel Růže – Jezuitský sál, Český Krumlov
Igor Ardašev, Jiří Bárta, Pavel Šporcl

18. 7.–24. 7. 2022 Kurzy Konzervatoře evangelické akademie v Olomouci
doc. A. Rajnohová, Ph.D. – lektorka

20. 7. 2022 Festival Mendel 2022 – Zahajovací koncert – Brno
Helena Weiser a Brno Contemporary Orchestra, program: O. Messiaen – Exotičtí ptáci

Kurzy

55. Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy HF JAMU

Od pondělí 4. 7. 2022 do středy 13. 7. 2022 se uskutečnily, jako již tradičně začátkem letních prázdnin, Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy HF JAMU. Vyučovalo se osm hudebních oborů – cembalo Barbara Maria Willi, flétna Václav Kunt a František Kantor, hoboj Jurij Likin, housle František Novotný, klavír Alena Vlasáková a Jan Jiraský, klarinet Milan Polák a Vít Spilka, kontrabas Miloslav Jelínek a zpěv Tatiana Teslia. O organizačně bezproblémový chod kurzů se jako každoročně postaral ředitel kurzů prof. Václav Kunt a koncertní oddělení HF JAMU, zejména paní MgA. Radka Nesvadbová.

V den zahájení kurzů se konal koncert souboru Janáček Ensemble a o den později Koncert pedagogů. Na koncertě pedagogů zazněla v podání Františka Novotného a Barbary Marie Willi Sonáta č. 6 G dur pro housle a cembalo, BWV 1019 Johanna Sebastiana Bacha. Jan Jiraský přednesl Sonátu I. X. 1905 „Z ulice“ Leoše Janáčka. Milan Polák interpretoval Hommage à Carl Maria von Weber Bély Kovácse pro klarinet sólo. Na závěr koncertu zahrál Miloslav Jelínek od Václava Fuky Tři miniatury pro sólový kontrabas a od Miloslava Gajdoše Zingaresca pro kontrabas a klavír za doprovodu Marcely Jelínkové. Koncert posluchače nadchnul a sál byl zaplněný do posledního místa.

flétna
hoboj
klarinet
pikola
kontrabas
cembalo, kladívkový klavír
komorní hra
housle
klavír
zpěv
Mezinárodní interpretační mistrovské kurzy
55.
4.–13. července 2022
JAMU
Hudební fakulta
uzávěrka přihlášek 31. 5. 2022
www.masterclass.jamu.cz

Kurzy v oboru klavír se nesly v příjemné a tvůrčí atmosféře. Zúčastnila se jich řada studentů a pedagogů z České a Slovenské republiky. Kurzy na vysoké škole jsou cenné nejen pro účastníky samotné, ale též jako zpětná vazba pro pedagogy studentů konzervatoří. Řada studentů přijíždí na kurzy opakovaně, a tak je možné v tvůrčí práci navázat na již osvojené znalosti a dovednosti. Letos na kurzy oboru klavír nezavítali zahraniční účastníci, kteří zde tradičně studují českou klavírní literaturu. Patrně tomu tak bylo z důvodu předchozích dlouhodobých mezinárodních koronavirových restrikcí. Na druhou stranu měli možnost účastníci vyslechnout samostatný koncert ukrajinských studentů HF JAMU.

Cílem mistrovských kurzů je interpretační práce na špičkové úrovni, proto účastníci přinášejí na lekce pokročile nastudovaný repertoár. Ve výjimečných případech znějí na lekcích skladby, které studenti chystají ke studiu na následující školní rok. Při náslechu hodin jsem si z práce na téměř hotových skladbách odnesla interpretační poznatky a z práce na rozpracovaných skladbách pedagogické informace. Vždy vidím jako důležité a pro mě obohacující, kromě samotné informace, i příměr a způsob jejího podání studentovi.

Bonusem kurzů byla celá řada koncertů pro účastníky, na kterých vystupovali po doporučení lektora. Tyto veřejné koncerty se konají v koncertním sále Hudební fakulty JAMU, který disponuje skvělými nástroji značek Shigeru Kawai a Steinway. Rovněž třídy pro výuku oboru klavír jsou vybaveny vynikajícími nástroji. Na letošních koncertech kurzů zaujaly z klavíristů nejvíce výkony Jana Schulmeistera (zejména interpretace Koncertu pro klavír a orchestr č. 23 A dur, KV 488 W. A. Mozarta) a Eleny Jarešové. Ta mě zaujala především interpretací výběru z Preludií F. Chopina, op. 28. Zde bych zejména ocenila mimořádnou interpretaci s vyváženou emocionální a intelektuální složkou. Osobně si jako pedagog ZUŠ vážím možnosti zahrát si v sále HF JAMU na koncertě. Provedla jsem tři drobné, ne příliš známé skladby J. B. Foerstera. Určitě bych ostatním posluchačům Metodického centra doporučila aktivní nebo alespoň pasivní účast na některých z následujících kurzů.

▸ Anna-Adéla Ludvíčková

▸ *Autorka článku BcA. Anna-Adéla Ludvíčková vystudovala hru na klavír na Konzervatoři v Praze a je absolventkou bakalářského studia Klavírní pedagogiky na HF JAMU v Brně. Pedagogicky působí na ZUŠ Praha – Zbraslav. MC HF JAMU navštěvuje od roku 2009 a v současné době studuje Kurz č. 3 – Praktická aplikace moderních studijních materiálů a učebních pomůcek ve výuce klavírní hry.*

Za hudbou, která se na klavír moc nehraje

Klavírní repertoár je velmi bohatý a zahrnuje skladby z období baroka až po současnost. Jen zřídkakdy se setkáváme u klavíristů s hudbou ještě starší. Je to pochopitelné – souvisí to se vznikem a vývojem klavíru. Máme vydané a v knihovně MC dostupné sbírky skladeb od autorů žijících před J. S. Bachem, občas si je pro svoji potřebu zahrajeme, a zase odložíme. Ta hudba je jiná, moc nevyužívá technických a výrazových možností současného klavíru, může působit v klavírní interpretaci nezajímavě, až nudně. A možná taky ne… Vše je o zvukové představě a poslechových zkušenostech. Máme skutečnou představu o této hudbě? Jak zněla na historické nástroje, jak se provozovala, v čem se lišila její interpretace od interpretace skladeb vrcholného baroka, klasicismu, romantismu a dalších období?

Máme potřebu tuto hudbu poznat? Co bylo před Bachem tak dobrého, abychom si toho všimli a měli potřebu si to zahrát? Vedle Bacha občas hrajeme na klavír skladby G. F. Händela, ale máme představu i o dalších neklavírních skladbách těchto vrcholných představitelů baroka? A co Vivaldi? Také se nám vybaví Čtvero ročních dob, a dál už nic? K čemu nám bude, když zkusíme poznávat hudbu gotiky, re-

nesance a raného baroka? Vždyť v gotice se hlavně zpívá, v renesanci spíš tancuje, bez klavíru se tam obešli.

A přece, letošní účast na Mezinárodní letní škole staré hudby a tance ve Valticích mě přesvědčila, jak moc nás tato „stará" hudba dokáže obohatit a překvapit. Klavíristů tam moc nejezdí, a pokud ano, jsou „zamaskovaní" za cembalisty, zpěváky, tanečníky nebo jen pasivní účastníky. Zhruba osm dní je člověk obklopen hudbou, která se na něj lepí ze všech stran – z vinařské školy nad náměstím, ze Základní školy, ze Základní umělecké školy a z kostela na náměstí – tam všude probíhá výuka a cvičí se. Zpěv a hudba je slyšet i z penzionů, o sklípcích ani nemluvě. Vše začíná v 6h ráno, když se na celé Valtice rozezní zvony, které už od dob monarchie svolávají lid do práce (ani o víkendu nejsou zvuku zvonů turisté a kurzisté ušetřeni, místní už si zvykli). Oficiální výuka začíná v 8h ráno třídou Ranního rozezpívání (účast nepovinná), od 9 hod. se rozběhne výuka ve většině dopoledních tříd (přehled všech tříd najdete zde: https://www.early-music.cz/lektori-a-tridy/). Odpoledne se připojují další třídy – většinou sborové, orchestrální a další komorní či taneční seskupení. Poměrně dost účastníků kurzů je zapojeno do více tříd. Zpravidla v odpoledním bloku proběhne i odborná přednáška a večery jsou věnované koncertům.

MLŠSH je mezinárodní, proto je často slyšet ve třídách i po Valticích angličtinu, němčinu, italštinu a francouzštinu (ale i další cizí jazyky). U každého lektora je uvedeno, jakým jazykem mluví. Je dobré to vědět, protože o hudbě se v hodinách kromě hraní často diskutuje. Velmi často se nezůstává pouze u sólové hry – tvoří se komorní seskupení, také z účastníků různých národností. V pátek a v sobotu (tedy 7. a 8. den) probíhají koncerty jednotlivých tříd a večerní koncerty účastníků kurzů, složené z nejzajímavějších skladeb studovaných na kurzech. Koncerty probíhají v zámecké konírně a jízdárně (v minulých ročnících byly i v kapli), v malém i velkém kostele, případně ve třídách. Některé večerní koncerty probíhají i v zámeckém barokním divadle.

Koncerty považuji vedle výuky za to nejzajímavější, co mohou kurzy svým účastníkům nabídnout. Snad i proto bývají plné a účastní se jich doslova všechny věkové generace. Už jen když si prohlédnete programy koncertů, překvapí Vás tolik pro klavíristy neznámých jmen skladatelů (programy koncertů jsou dostupné zde: https://www.facebook.com/MLSSHValtice), že začnete přemýšlet, jestli se v dějinách hudby na konzervatoři náhodou něco nepřeskočilo! Nepřeskočilo, jen se to tam nevešlo. Hudba je to nádherná, často zajímavá, nevšední, a velmi záleží na její interpretaci.

Na valtických kurzech je možné ji slyšet zahranou na dobové nástroje (různé gamby, loutny, cembala, flétny, cinky a další barokní dechové nástroje), zajímavostí je i Třída herectví a barokní gestiky, Třídy renesančního a barokního tance, dále Třída pohybové výchovy dětí a zpěv, Dětský orchestr a poměrně mladá Dramatická třída pro mládež. Přestože se myslí i na děti, většinu účastníků tvoří mladí a dospělí účastníci, včetně lidí důchodového věku. Mají možnost prohlubovat své znalosti a poslechové zkušenosti, prožívat společně hudbu a poznávat nové trendy v její interpretaci.

A v čem se může změnit přístup klavíristy k té „staré" hudbě po absolvování kurzů zaměřených na její interpretaci? Překvapí Vás vitalita a svěžest, s jakou je tato hudba na kurzech hraná. Jak jde hudba nahoru, jak pulzuje, jak bohatá je po výrazové stránce, jak dokáže být jednou strhující, podruhé intimní, potřetí temně bolestná, počtvrté lehce hravá, nebo úžasně vtipná, po všech stránkách rozmanitá. Letos jsme mohli slyšet, jak krásné písně se zpívaly v 17. století ve Španělsku (v podání španělské lektorky zpěvu Beatriz Lafont Murcia), přednes bajky Dub a rákos od Jeana de la Fontaina v podání lektora herectví Lorenza Charoye nás doslova uhranul širokou paletou barev a dynamiky hlasu umocněného francouzštinou a dobovou gestikou. Toto by měli slyšet moji žáci,

aby pochopili, proč se má vycházet v hudební interpretaci z lidského hlasu. A když jsme u hlasu, nikdy jsem nevěděla, co v období baroka bylo zajímavého na kontratenorech. Už to vím. Letos jsme v rámci kurzů měli možnost slyšet na koncertě lektorů polského kontratenoristu Jakuba Burzyńskiho. Kdo ho nezná, ať si ho alespoň zkusí najít na youtube. Doporučené nahrávky: https://www.youtube.com/watch?v=zT9yqgqALQs, nebo https://www.youtube.com/watch?v=3mC--N8a_ztU). Takových nádherných uměleckých výkonů zazněla na kurzech celá řada. Možná by stačilo najít nahrávky na youtube a poslouchat tam, ale není to vždycky ono. Mnohdy se tam všechno nenajde, a pokud ano, tak v jiné interpretaci, která nemusí tolik zaujmout.

Kurzy skončily, už jsme doma, zkusili jsme po letech opět vytáhnout klavírní sbírky s úvodem do polyfonie – hrajeme Girolama Dirutu a najednou za svou hrou, jakoby paralelně s ní, slyšíme, jak ta muzika zní v kostele v podání zpěváků ze třídy gregoriánského chorálu a raného vícehlasu. Zní to moc hezky, jakoby sbor doprovázel naši hru. Pak otevřeme sbírku s drobnými skladbami od G. F. Händela, sáhneme na klavír a spolu s klavírním tónem se nám v hlavě rozezní barokní orchestr – slyšíme smyčce, dechy, do toho jemně zvoní cembalový zvuk. Najednou slyšíme bohatost harmonií a je to krásné (není divu, že se to většině dnešních žáků moc nelíbí, když hrají a slyší jen 2 hlasy). K tomu se vám vybaví fyzický pocit, který jste zažili při poslechu podobné hudby, když jste na ni tančili, a máte chuť hudbu ještě více roztančit.

I hudba období gotiky, renesance a baroka je svým způsobem krásná a může nás velmi obohatit. Dnes už máme tolik možností ji více poznat, že je škoda toho nevyužít. A třeba i časem začnou víc vycházet doplňkové přílohy ke klavírním sbírkám (tak jak to mají například flétnisti a další nástroje), kde si i žák klavírní hry ke své hře „staré“ hudby pustí doprovod komorního dobového ansámblu. Možná, kdyby se klavíristi domluvili, které skladby by takto chtěli zpracovat, a spojili se s dalšími muzikanty, mohla by z toho být další hezká spolupráce se smysluplným hodnotným výsledkem.

▸ Mgr. Věra Chmelová, Ph.D.

Koncerty

Brněnské klavírní mládí 2022

Koncerty projektu Brněnské klavírní mládí, které organizuje spolek Arete, se konají každoročně už od roku 2008. Jednoduchými počty tak dospějeme k výsledku, že se projekt 23. března 2022 dočkal již svého 15. pokračování.

Po organizačně obtížném 14. ročníku 2021, který musel být z důvodů pandemie několikrát přeložen, začaly organizátorky ihned pracovat na dalším ročníku. Na výběrových přehrávkách žáků ZUŠ bylo jasné, že zájem o toto vystoupení neochabuje a komise složená z klavírních pedagogů Konzervatoře Brno měla opět nelehký úkol. Doba trvání koncertu má své hranice, a tak nemohly být na koncert zařazeny všechny děti a jako vždy si někteří zájemci zahráli „jen“ na přehrávce (což je též pozitivní ocenění) a mohou usilovat o účast na koncertě zase příště.

O aktivní podporu účinkujících se zasloužili na výzvu organizátorů učitelé zúčastněných škol i rodinní příslušníci vystupujících. Zcela zaplnili sál Besedního domu v Brně a pomohli motivovat děti i studenty k úspěšným a zajímavým výkonům. Také přítomnost ředitelů uměleckých škol dodala koncertu významnou a slavnostní atmosféru.

Je těžké vyzdvihnout výkony jen některého z dětí, obdiv si vždy zaslouží všichni, kteří dokážou zvládnout náročné prostředí velkého koncertního sálu. Jejich zkušenosti s vystupováním jsou různé a my dospělí musíme ocenit, jak dojemně si svátečně nastrojené žákyně a žáci ZUŠ užívají své významné vystoupení. A tak jsme si poslechli **Ladu Kružíkovou** (M. Schmitz - Téma a variace na Mozartovo téma) a **Barboru Daňkovou** (F. Mendelssohn-Bartholdy - Píseň beze slov op. 53 č. 3) ze ZUŠ Veveří, **Ester Atanasčevu** (F. Rybicki - Šibal), **Amálii Vlčkovou** (L. van Beethoven - Bagately op. 119 č. 3 a 9) a **Hanu Graffovou** (A. Dvořák - Dvě perličky) ze ZUŠ Orchidea, **Jana Novotného** (D. Alexander - Tarantella fantastico), Hedviku Siblíkovou (P. Bazala - Bystřina) a **Janu Klanicovou** (B. Martinů - Carillon) ze ZUŠ Universum, **Karolínu Šímovou** (F. Chopin - Mazurka B dur op. 7 č. 1), **Karolínu Spoustovou** (L. van Beethoven - Sonatina G dur) a **Alexandra Klementa** (B. Smetana - V Čechách) ze ZUŠ Pavla Křížkovského, **Štěpánku Langhammerovou** (V. Novák – Furiant) ze ZUŠ Františka Jílka a **Pavla Pecha** (W. A. Mozart – Vídeňská sonatina, 4. Allegro) ze ZUŠ PhDr. Zbyňka Mrkose. Onemocněním jsme se ale ani tentokrát nevyhnuli, někteří z vybraných žáků nemohli bohužel vystoupit.

Pro účast na koncertě byli vybráni tři zástupci klavírního oddělení Konzervatoře Brno, a mohu zmínit, že jejich výkony se staly obohacením koncertu. **Matěj Hampl** ze 3. ročníku si užíval jak lyriky Frýdecké panny Marie L. Janáčka z cyklu Po zarostlém chodníčku, tak velkoryse pojaté a technicky strhující 6. Uherské rapsodie Des dur F. Liszta, absolventka **Sára Čopová** přesvědčila publikum elegancí a kulturou v Preludiu h moll op. 32 č. 10 S. Rachmaninova a studentka 5. ročníku **Minh Hanh Phan Vu** provedla umělecky hodnotně a s technickým nadhledem 1. část Andante z cyklu V mlhách L. Janáčka a na závěr koncertu náročnou Baladu č. 3 As dur op. 37 F. Chopina.

Velké poděkování patří všem, kteří se podíleli na uskutečnění koncertu – učitelům klavíru, uměleckým školám, rodinným příslušníkům i těm, kteří pomohli s financováním projektu. Kdyby se zájem o účast na koncertě rozšířil i o zástupce dalších brněnských ZUŠ, určitě by to prospělo k pestrosti a atraktivitě koncertů.

Shrnuto a podtrženo: koncert byl zdařilou akcí s řadou krásných výkonů, které publikum odměnilo bohatým potleskem a dávalo najevo svoji spokojenost i při následných rozhovorech. Po všech nepříjemných uzavřeních a odkladech v minulém období byl potěšením pro všechny a nastartoval nadějnou pozici do budoucích ročníků.

▸ Eva Horáková
předsedkyně spolku Arete

▸ Autorka článku Mgr. Eva Horáková je absolventkou klavírní hry na brněnské konzervatoři ve třídě prof. Jiřího Doležela a AMU v Praze ve třídě doc. Dagmar Baloghové. Od roku 1976 pedagogicky působí na Konzervatoři Brno, v letech 1994 až 2016 ve funkci vedoucí oddělení klávesových nástrojů. Vychovala řadu předních absolventů školy, pracovala též v porotách klavírních soutěží i jako lektorka klavírních kurzů. Léta se věnuje organizačním aktivitám – vytvořila projekty Klavírní soboty, Brněnské klavírní mládí, Brněnská klavírní soutěž, Brněnské klavírní kurzy. V Metodickém centru HF JAMU je absolventkou kurzu č. 4 – Didaktika profesionální přípravy klavíristů do umělecké a pedagogické praxe. V posledních letech působí též jako externí pedagog na KKI HF JAMU.

Improvizace

Improvizační přehlídka „HRAJEME SI PRO RADOST“

Improvizační přehlídka Metodického centra HF JAMU, založená bývalým lektorem MC Mgr. Petrem Hanouskem a určená žákům ZUŠ, proběhla po „covidové“ pauze (2020) a loňském online ročníku (2021) k velké radosti všech zúčastněných opět naživo 23. dubna 2022. Každý z odvážných účastníků si jednu improvizaci připravil doma, a to podle zadání hlavní organizátorky Mgr. Věry Chmelové, Ph.D. Na místě pak každý stvořil ještě jednu, spontánní improvizaci na vybrané téma podle předložených metodických pomůcek a materiálů. Úkolem malých i větších improvizátorů bylo najít si příběh, který je bude inspirovat a podělit se o něj u klavíru.

Základní téma přehlídky znělo „Zeptej se hvězd“. Každý z pianistů ho pojal zcela po svém. Byli jsme svědky úžasných variací plných fantazie. Ke kouzelné atmosféře koncertu přispělo i inspirativní prostředí komorního sálu JAMU, kde se mohly hudební příběhy žáků rozletět k uším posluchačů v magickém přítmí doplněném jen promítanými souhvězdími. Všichni zúčastnění (ti nejmenší s pomocí svých pedagogů) si své improvizace krásně uvedli, podělili se o své nápady a myšlenkové asociace. Tak mohlo vnímavé publikum ještě lépe ocenit skladby a skladbičky přednesené celým srdcem interpretů. Protože improvizace dává žákům možnost niterního osobního vyjádření, které je zejména v dnešní odosobněné, přetechnizované, distanční době velice zapotřebí. Takže je na místě ocenit všechny osvícené pedagogy i organizátory, že dovedou žákům tuto možnost nabídnout.

Přehlídku zahájil neohroženě nejmenší z účastníků Robin Werdich (8 let) připravenou skladbičkou Asteroid (Chladný kámen pluje temnotou) a doplnil ji improvizací Měsíční moře. Následovali další mladí pianisté – Marina Kyseláková (8 let): Hvězdičko, kdy budeš svítit? + Růžový vesmír, Václav Martínek (8 let): Padající hvězda + Andělská mlhovina, Šárka Zákravská (10 let): Vesmírné oceány + Souhvězdí Blíženci, Eliška Divínová (10 let): Tajemství vesmíru + Souhvězdí Beran, Ria Sabotová (12 let): Melodie vesmíru + Vesmírná duha, Antonín Kunc (16 let): Supernova + Do nitra galaxie, David Vlček (17 let): Ztracený vesmír a Nic (Po zániku země) a uzavřel ji Daniel Hodgkins (18 let): Hvězdný prach + Motýlí mlhovina. Účinkující žáky připravili pedagogové ze ZUŠ PhDr. Zbyňka Mrkose, Brno (Marie Machulová, DiS.), ZUŠ Alfréda Radoka Valašské Meziříčí + ZUŠ Vsetín (Bc. Lenka Šoborová), ZUŠ Veselí nad Moravou (MgA. Marcela Dvořanová), ZUŠ Ždánice (MgA. Vít Trumpeš) a nejpočetnější výprava (4 žáci) přijela ze ZUŠ „Žerotín“ Olomouc (PhDr. Hana Švajdová).

Závěrečného slova a shrnutí přehlídky se ujala prof. Alena Vlasáková, vedoucí Metodického centra HF JAMU, která ocenila všechny zúčastněné interprety i pedagogy za odvahu zkusit něco nového na poli klavírního umění. Ocenila i podporu rodinných příslušníků mladých talentů v nelehké době a také vyjádřila přání, že snad už se nikdy nebudeme muset uchýlit k online formě improvizační přehlídky. Protože hudba sdílená naživo, od srdce k srdci, má svůj nezastupitelný význam, zejména když se jedná o tóny, které vznikají přímo na místě, spontánně, z emocí prožitých v daném okamžiku. Teď se tedy můžeme jen těšit na příští ročník improvizační přehlídky „Hrajeme si pro radost“ a snad i hádat, jaké inspirativní téma bude jejím mottem…

▸ Hana Švajdová

▸ *Autorka článku PhDr. Hana Švajdová je absolventskou magisterského studia Fakulty umění Ostravské univerzity. Titul PhDr. získala na PdF Univerzity Palackého v Olomouci. Pedagogicky působí na ZUŠ „Žerotín“ Olomouc. Pomocí improvizačních worshopů se snaží rozšířit povědomí o možnostech výuky improvizace na ZUŠ a také vykonává funkci krajského metodika oboru skladba. Sama se věnuje skladatelské činnosti, v nakladatelství Lynx Brno jí vyšly již čtyři sbírky skladeb pro děti.*

▸ *Poznámka redakce: Další improvizační přehlídka, tentokrát na téma Na vlnách klavírních zvuků a vůní, proběhne 25. 3. 2023.*

Metodika a odborné studie

A jabloně kvetly

Byla jsem požádána o napsání článku o skladbách Josefa Bohuslava Foerstera, které jsem hrála na Mezinárodních mistrovských interpretačních kurzech JAMU 2022 s tím, že by dané skladby mohly zajímat více lidí. S napsáním článku jsem zprvu váhala, především kvůli nejasnostem ohledně názvů skladeb.

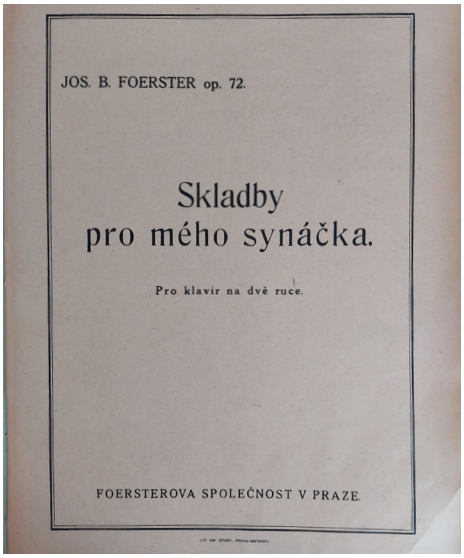
Nakonec jsem potřebné informace získala v Městské knihovně a s nadějí, že by někoho mohly dané skladby od počátku oslovit stejně jako mě, se je budu snažit vám, klavíristům a čtenářům Pianissima, v několika řádcích přiblížit.

Na jaře jsem byla, jako poměrně čerstvá členka Mezinárodní společnosti Josefa Bohuslava Foerstera oslovena, jestli bych provedla na koncertě Foersterovy společnosti tři konkrétní Foersterovy skladby. Jednou ze skladeb byla třetí část z cyklu A jabloně kvetly, op. 52. Byla jsem upozorněna na chyby v pořadí skladeb cyklu i v jejich názvech v notách Bosworth Edition. V této edici jsou skladby seřazeny 1. Sen, 2. Píseň lásky, 3. Loučení a 4. Blažený den. Českým názvům skladeb neodpovídají, kromě první skladby, uvedené názvy ve francouzštině a němčině.

Přestože jsem svou úlohu chápala především jako interpretační, snažila jsem se dohledat, jak se mně přidělená skladba jmenuje a jaké by mělo být správné pořadí skladeb v cyklu. S pomocí hudebního oddělení Městské knihovny v Praze jsme ve třech zdrojích zjistili, že pořadí skladeb cyklu je následující: 1. Sen, 2. Šťastný den, 3. Píseň lásky, 4. Loučení.

Cyklus A jabloně kvetly, op. 52 je v knize J. Bartoše, P. Pražáka a J. Plavce – J. B. Foerster. Jeho životní pouť a tvorba 1859–1949 – charakterizován jako lyrický. Dále se v knize dočteme, že název cyklu A jabloně kvetly je citací části čtyřverší, nadepsaného jako motto poslední části sbírky a že ostatně všechna čísla jsou uváděna básnickými citáty, ať je to Sen, Šťastný den nebo Píseň lásky a závěrečné Loučení. Třetí část cyklu Píseň lásky, kterou hraji, je šestistránková a podle mého názoru neklade žádné zvláštní interpretační nároky. Charakterizovala bych ji, již podle názvu, jako romantickou, obsahově hlubokou. Úvodní zasněná část má třicet dva taktů a je dvoudílná. První šestnáctitaktová část je v c moll, druhá v C dur s o něco živějším tempovým označením, následuje část giocoso, potom zamilovaná část v As dur, kterou opět prostřídá hravá část, tentokrát také v As dur, návrat zazní v c moll, závěrečná část je zkomponovaná v C dur.

Dalšími kompozicemi, o kterých bych chtěla v tomto článku psát, jsou dvě části z cyklu Skladby pro mého synáčka, op. 72, a to konkrétně třetí a čtvrtá část. V samotném cyklu nemají tyto skladby názvy, jsou označeny římskými číslicemi. Cyklus čítá celkem pět částí. Editio Supraphon však vydalo sbírku J. B. Foerster: Malé album pro mládež, kde třetí skladba z cyklu Skladby pro mého synáčka, op. 72 nese označení Lidový popěvek a čtvrtá je pojmenovaná Matka u nemocného děcka. V předmluvě tohoto Alba se v textu Josefa Plavce dočteme, že komponování cyklu spadá do roku 1908. Dvoustránková

JOS. B. FOERSTER op. 72.

Skladby
pro mého synáčka.

Pro klavír na dvě ruce.

FOERSTEROVA SPOLEČNOST V PRAZE.

skladbička Lidová melodie přináší melodii české lidové písně Jsi-li ty sedláčku pán (nám je známá jako Andulko šafářová). O dvoustránkové kompozici Matka u nemocného děcka píše Josef Plavec, že skladba zobrazuje teskné myšlenky matky u lůžka nemocného chlapce. Josef Bohuslav Foerster byl otcem nadaného syna, který záhy projevoval hudební vlohy. Bohužel však zemřel již jako šestnáctiletý student brzy po přesídlení rodiny z Vídně do Prahy (1921).

K osobní zkušenosti s interpretací těchto dvou skladeb bych napsala, že obě kompozice mi byly od počátku hudebně blízké a ráda je hraji. U skladby Matka u nemocného děcka jsem si dovolila, oproti zápisu, doplnit závěrečné opakování úvodní myšlenky s označením Tempo I., aby skladba získala klid po předchozí tempové změně (od taktu č. 34 je Più mosso). V taktech č. 63 a 64 hraji akordy v levé ruce arpeggio, podle předchozích taktů.

Závěrem bych se ráda podělila se svou novou zkušeností, a to s interpretací melodramu. Kromě sólových Foersterových skladeb mi byly svěřeny pro veřejné provedení dva melodramy J. B. Foerstera – Cikánské děcko, op. 162 č. 1 a Laň, op. 162 č. 2. S melodramy jsem měla doposud jen posluchačskou zkušenost, ale když se naskytla možnost mít k sobě recitátorku, vyšla jsem požadavku vstříc a jsem za tuto uměleckou zkušenost vděčná.

▸ Anna-Adéla Ludvíčková

Materiály do výuky

Astor Piazzolla

Spoluautorka pracovního listu MgA. Lenka Heringová vystudovala hru na klavír na Konzervatoři Plzeň pod vedením Anny Černé. Na HF JAMU absolvovala magisterské studium v oboru Hra na klavír – klavírní pedagogika ve třídě doc. Vladimíry Slávikové. Své studium obohatila o roční stáž na Staatliche Hochschule für Musik Stuttgart ve třídě prof. Hanse-Petera Stenzela. Působí jako pedagog a korepetitor na ZUŠ T. Brzkové a ZUŠ Sokolovská v Plzni, příležitostně se věnuje komorní hře při současné mateřské dovolené.

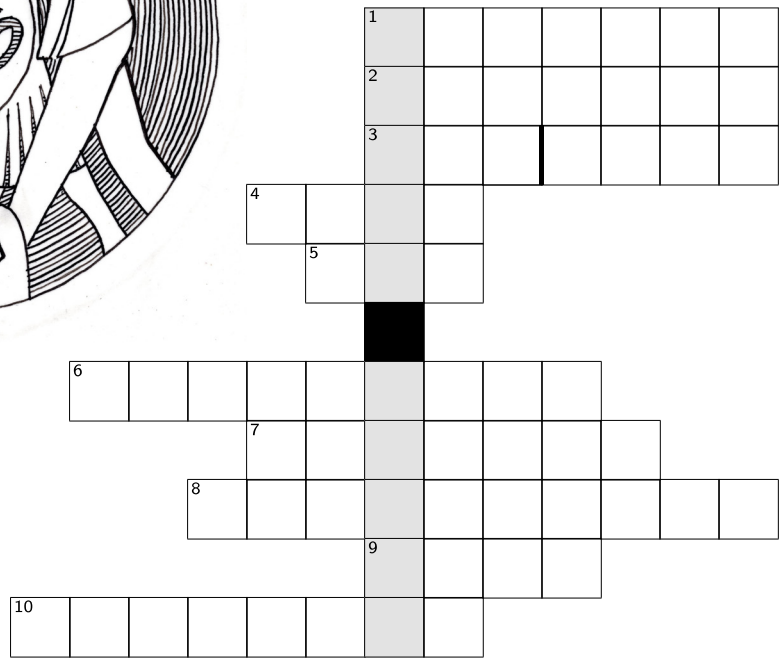
Spoluautorka pracovního listu MgA. Michaela Vacková vystudovala hru na klavír na Konzervatoři Plzeň ve třídě MgA. Věry Müllerové a magisterské studium oboru Hra na klavír na HF JAMU pod vedením doc. Vladimíry Slávikové a doc. Igora Ardaševa. V současné době se věnuje koncertní a pedagogické činnosti. Je členkou Tria del Diablo, které se zabývá především tvorbou Astora Piazzolly. Jako korepetitorka spolupracuje s předními pěveckými osobnostmi, rovněž spolupracuje s Českým rozhlasem Plzeň. Od roku 2017 je předsedkyní sekce klavír Krajské umělecké rady ZUŠ ČR – Plzeňský kraj. Hru na klavír vyučuje na ZUŠ J. S. Bacha Dobřany.

Autorkou obrázku na pracovním listu je výtvarnice Jana Vacková.

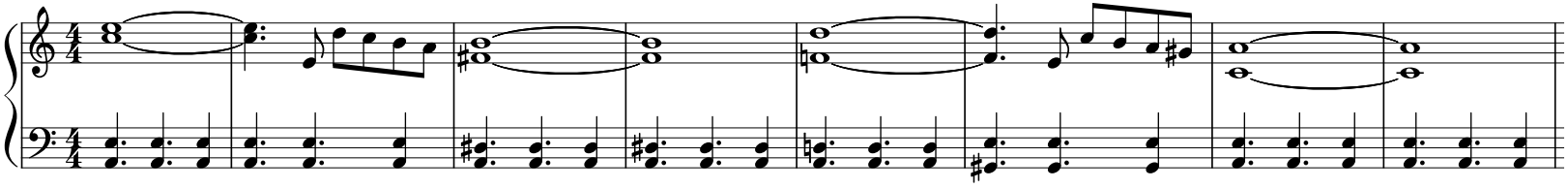
Astor Piazzolla

- narodil se před **100** lety v argentinském městě Mar del Plata
- rodiče byli italští přistěhovalci, část Astorova dětství (přelom 20. a 30. let) strávili v New Yorku
- v 8 letech začal hrát na bandoneon (nástroj podobný akordeonu), který mu otec koupil v zastavárně
- v mládí poslouchal jazzovou i klasickou hudbu, obzvláště J. S. Bacha
- ve hře na klavír se zdokonaloval u B. Wildy (žáka skladatele a klavíristy S. Rachmaninova), který ho též naučil hrát Bacha na bandoneon
- v 11 letech složil své první tango
- v 15 letech se s rodinou přestěhoval zpět do Argentiny, zde poznal houslistu a skladatele E. Vardara, jehož „tangová“ tvorba ho velmi inspirovala
- ve 20 letech začíná studovat skladbu u Alberta Ginastery
- v roce 1954 vyhrává skladatelskou soutěž a odjíždí studovat do Paříže klasickou hudbu k proslulé Nadie Boulangerové
- svůj originální kompoziční styl „objevuje“ o dva roky později, kdy na radu své profesorky zanechává práce na klasických dílech a vrací se do Ameriky s tangem nuevem, koncertní formou tanga
- mezi jeho nejznámější skladby patří Oblivion, Libertango (svobodné tango), Čtvero ročních dob (po vzoru barokních mistrů) a Adios Nonino (vznikla po smrti jeho otce)
- komponoval i filmovou hudbu a natočil mnoho desek
- v 90. letech byl několikrát navržen na cenu Grammy, z toho jednou za skladbu Oblivion
- zemřel v roce 1992 v Buenos Aires
- je po něm pojmenováno letiště v Mar del Plata a asteroid

1 Druh bicích nástrojů, tzv. kotle 2 Italsky *rychle*
3 Město, do kterého se Piazzolla přestěhoval s rodiči ve 30. letech
4 Polyfonní skladba 5 Čtvero ročních ... *doplň*
6 Nástroj, kterým se Piazzolla proslavil 7 Malá kytarka
8 Název skladby zapsané pod křížovkou 9 Italsky *živě*
10 Skladba A. Piazzolly nominovaná na cenu Grammy

Tango je tanec, který je typický tzv. rytmickými figurami. Jsou to vlastně opakující se rytmické motivy, které dodávají tanci potřebný výraz, v tomto případně určitou ráznost, energii a napětí. Jedna z nejjednodušších figur, kterou se můžeš naučit, připomíná slavnou Bizetovu Habaneru z opery Carmen. Podle následujícího návodu si můžeš i Ty vytvořit vlastní tango.

Nauč se nejprve part levé ruky a všimni si stále se opakujícího rytmického motivu

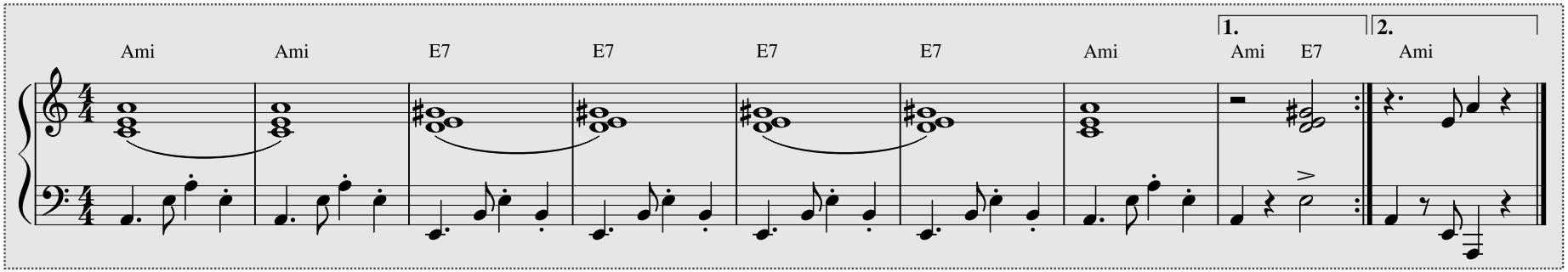
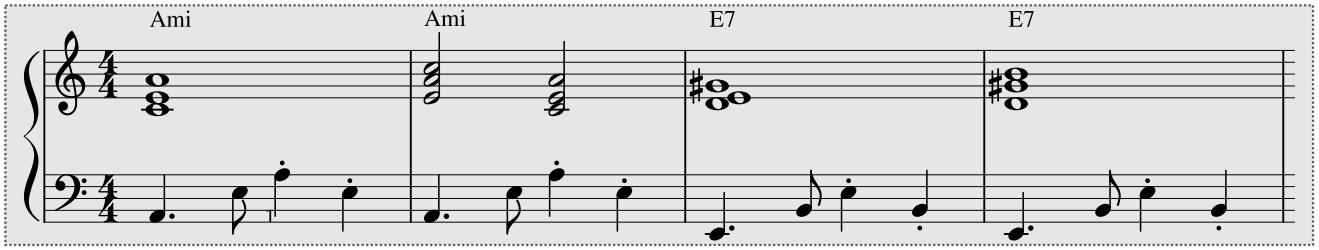
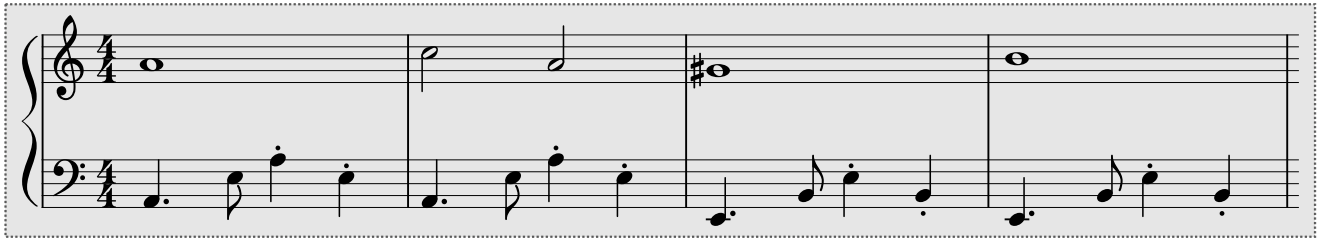

Schéma je vytvořeno pouze ze dvou akordů Ami a E^7, které můžeš zahrát v pravé ruce. (*Ukázka 1*)
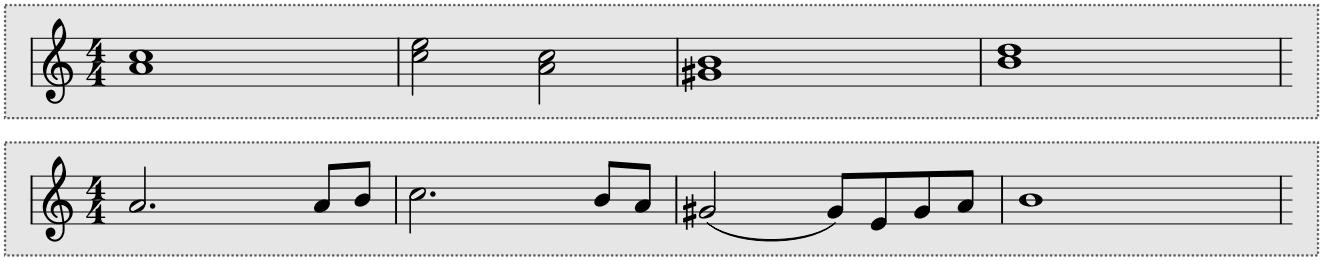
Zajímavěji bude znít, když někde použiješ obraty akordů. (*Ukázka 2*)

Z vrchních tónů tak vznikne melodie, kterou lze zahrát i samostatně. (*Ukázka 3*)

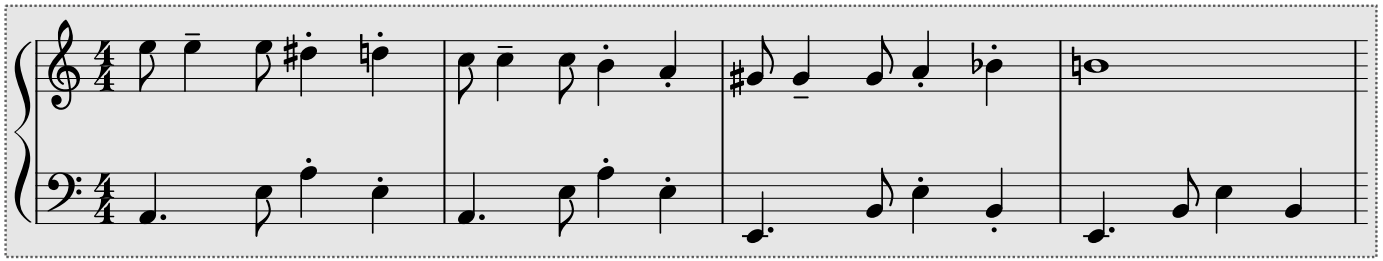
Tu je možné doplnit např. vrchními tercie mi. (*Ukázka 4*)

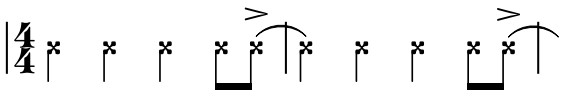
Nebo procházet mezi tóny melodie pomocí sekundových kroků či akordických tónů → Ami = a–c–e, E^7 = e–gis–h–d. (*Ukázka 5*)

S pomocí dalšího rytmického modelu, ve kterém uplatníš chromatické postupy, vytvoříš další obměnu melodie (na první době v taktu hraj vždy některý z akordických tónů). (*Ukázka 6*)

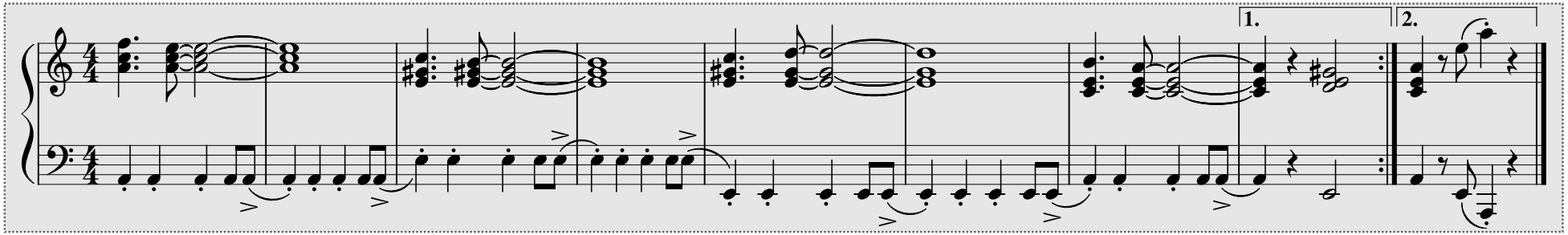

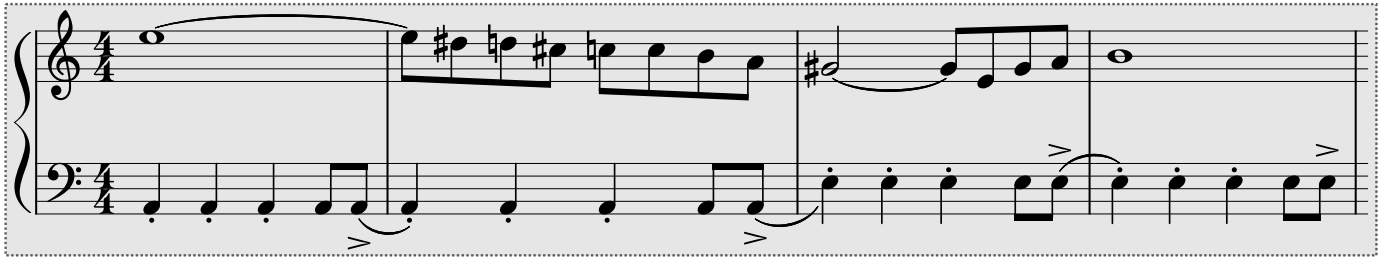
Nyní můžeš všechny způsoby kombinovat a vymýšlet další. ☺

O něco těžší varianta je použití následující rytmické figury v levé ruce.
Akordy jsou zde obohaceny o tzv. průtažné tóny — ty, které se sekundovým postupem *protáhnou* do tónů akordických. (*Ukázka 7*)

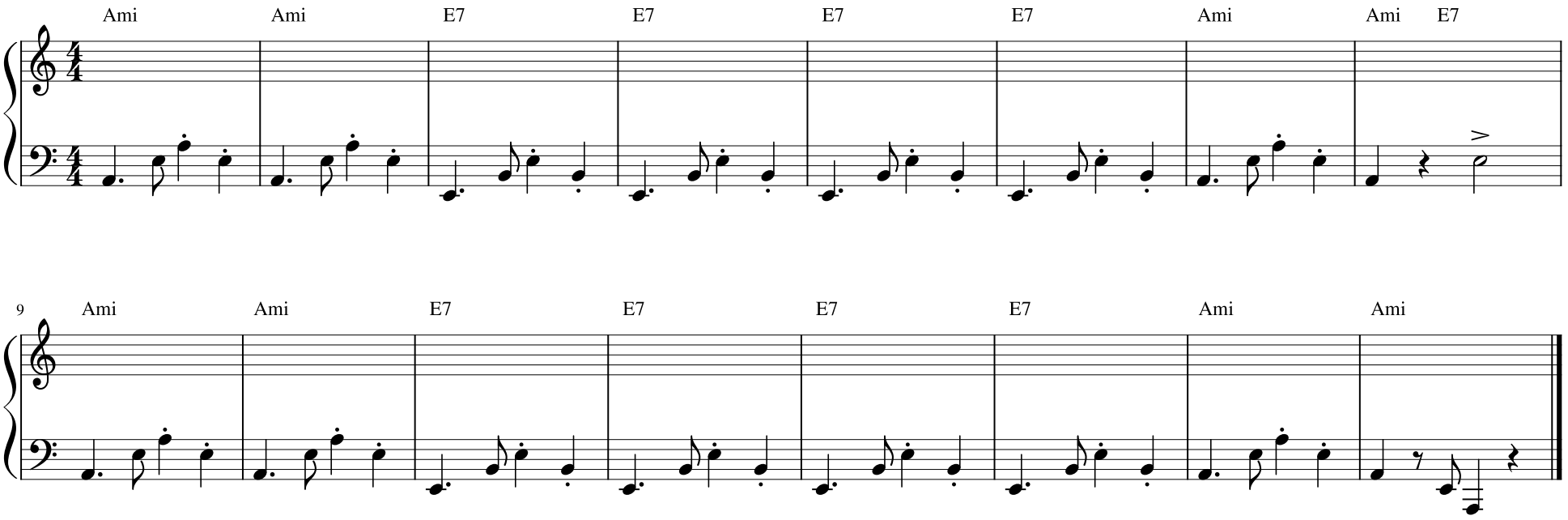
I k této rytmické figuře bude dobře znít melodie používající chromatické postupy. (*Ukázka 8*)

Dále můžeš kombinovat všechny způsoby (i z předchozího příkladu), převést (transponovat) celou skladbičku do jiné tóniny, obohatit schéma o další akordy atd. Nezapomeň si své dílko zapsat a nahrát. ☺
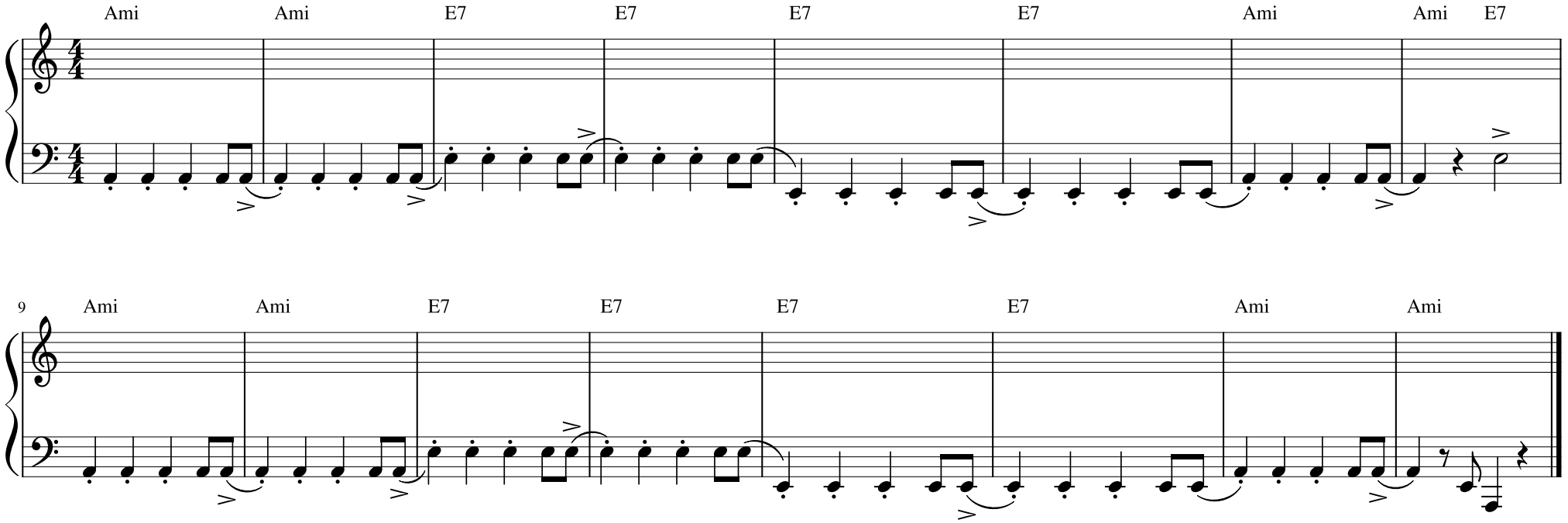
obsah – *L. Heringová, M. Vacková*, ilustrace – *J. Vacková*, grafická úprava – *J. Hering*
Toto dílo podléhá licenci *Creative Commons: Uveďte původ-Neužívejte komerčně 4.0*
http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

Tango I

Ami
Ami
E7
E7
E7
E7
Ami
Ami
E7
9
Ami
Ami
E7
E7
E7
E7
Ami
Ami

Tango Nuevo

Tango II

Ami Ami E7 E7 E7 E7 Ami Ami E7
9 Ami Ami E7 E7 E7 E7 Ami Ami

Tango Nuevo

Rubrika Hravý muzikant

NOŤÁCI – VESELÉ A CHYTRÉ HUDEBNÍ PŘÍŠERKY

Nový příspěvek v rubrice Hravý muzikant jsem se rozhodla věnovat Noťákům. Jsou to hudební příšerky, které k nám doputovaly ze vzdáleného vesmíru. Jsou veselé, chytré a hlavně velice hudebně nadané. A pro naše nejmenší muzikanty jsou velkými pomocníky.

Tradiční výklad rytmických hodnot přirovnává noty ke koláči či jablku. Děti ho porcují, a tím se od největší rytmické hodnoty (celé noty) propracovávají k menším, tedy k půlovým, čtvrťovým a osminovým notám. Je to logické, názorné, přesto mnohdy obtížné. Tento systém pracuje se zlomky (1/8, 1/4, 1/16, 1/2) a právě toto abstraktní myšlení se u děti rozvíjí až kolem desátého roku. Mnoho dětí proto s pochopením délek not zápasí.

Dlouho jsem přemýšlela, jak to uchopit, jak dětem koláč vysvětlit a sama jsem se svým výsledkem nebyla nikdy úplně spokojená. Především pojmenování jednotlivých rytmických hodnot je náročné. Pokud dítěti řekneme, toto je nota PŮLOVÁ a je na dvě doby, toto je nota OSMINOVÁ a je na půl doby, jak to šestiletý špunt pochopí? Půlová na dvě, osminová na půl a další takové označení. Co je to vlastně doba? Tomuto všemu jsem se chtěla vyhnout. Pro malé dítě není až tak důležité vědět, že nota s vybarvenou hlavičkou a nožičkou se jmenuje čtvrťová. Důležité je spojení – vidím vybarvenou hlavičku a nožičku, je to nota na jednu. A proto přiletěli Noťáci. Představí se vám na obrázku č. 1. Počet dob se pojí s počtem hlav. Nemají ruce, ale oči na stopkách. Notu mají nakreslenou na bříšku. Základem je Noťák jednohlavák, jednodobák. Je to hlavní a první postavička, se kterou děti seznámím. Začínám tedy od noty čtvrťové. Počet tykadel nám pak i napoví, jak to bude s osminkami. Každá rytmická hodnota má i své barevné podkreslení. Dětem se propojí spojení noty a počtu dob. Je to jednoduchá a velmi ověřená pomůcka. Zvláštní podskupinou Noťáků jsou pak Mlčáci – nesou pomlky.

Noťáci a Mlčáci tedy pomáhají dětem jednoduchým způsobem přiblížit svět rytmických hodnot. Postupně vznikají nové aktivity, jejichž součástí jsou tito malí veselí průvodci. Ráda vám je představím.

Základním vybavením každého malého muzikanta je balíček karet (obr. 2). Děti se postupně seznamují s jednotlivými rytmickými hodnotami a hlavně s Noťáky. Tyto karty pak mohou použít i pro další činnosti – skládat takty, hrát si s rytmy, tleskat, ale taky s kartami hrát válku, kvarteto, pexeso a mnoho dalších aktivit.

Domino Noťáci (obr. 3) je hra stejná jako klasické domino, zde však děti přiřazují postavičku Noťáka k notě tak, aby se posílilo spojení počtu hlav (tedy dob) Noťáka a noty.

Noťák ve vesmíru (obr. 4) je jednoduchá desková hra. Děti hodí kostkou, posunou se na políčko a vypočítají jednoduchý rytmický příklad. Podle výsledku si pak vezmou kartičku malého Noťáka. Nakonec si každý hráč spočítá, kolik má na kartičkách noťákovských hlaviček a ten, kdo jich má nejvíce, vítězí.

Noťákovy počty (obr. 5) jsou sada kartiček s jednoduchými rytmickými příklady. Děti mohou výsledek jen říct, nebo mohou na kartu položit svou kartičku s Noťákem odpovídající hodnoty.

Noťáku, nezlob se! (obr. 6) je variace známé společenské hry Člověče, nezlob se! Panáčky v této hře si mohou děti jednoduchým způsobem vyrobit samy. Každý hráč potom dopravuje do domečku své čtyři Noťáky různých rytmických hodnot.

Noťák mašinfírou (obr. 7) je didaktická pomůcka pro širší využití. Pana Noťáka jsem posadila do lokomotivy a řídí nám rytmický vláček. Stejně jako systém Noťáků, kde jedna doba je jedna hlava, staví rytmický vláček do popředí čtvrťovou notu jako základní rytmickou hodnotu. 1 čtvereček – 1 doba – základní stavební jednotka, úsek, který je jasně daný, pro děti zřejmý. Ostatní rytmické hodnoty se pak

od tohoto čtverečku logicky odvíjí. Každá rytmická hodnota má navíc čtverečky jasně oddělené, takže dítě si ihned krásně propojí: nota celá – vidím 4 čtverečky – trvá na 4 doby – počítám ji na 4. Jednotlivé rytmické hodnoty jsou ještě v názornosti podpořeny barevným odlišením, které je stejné jako u Noťáků. Nezapomínám ani na pomlky a do sestavy jsem zařadila i složitější vyjádření jedné doby – dvě osminové noty, triola, čtyři šestnáctinové noty. Sada obsahuje mašinky, které táhnou 2/4, ¾ nebo 4/4 vagónky. Těch lze za mašinku naskládat až osm a vytvořit tak delší rytmický úsek. Děti zde krásně vidí, jak lze rytmickou hodnotu vyjádřit vícero způsoby, kolik která doba zabírá místa v taktu. S vláčkem se dá pracovat kreativně a mnoha způsoby a je velice oblíbenou a užitečnou pomůckou.

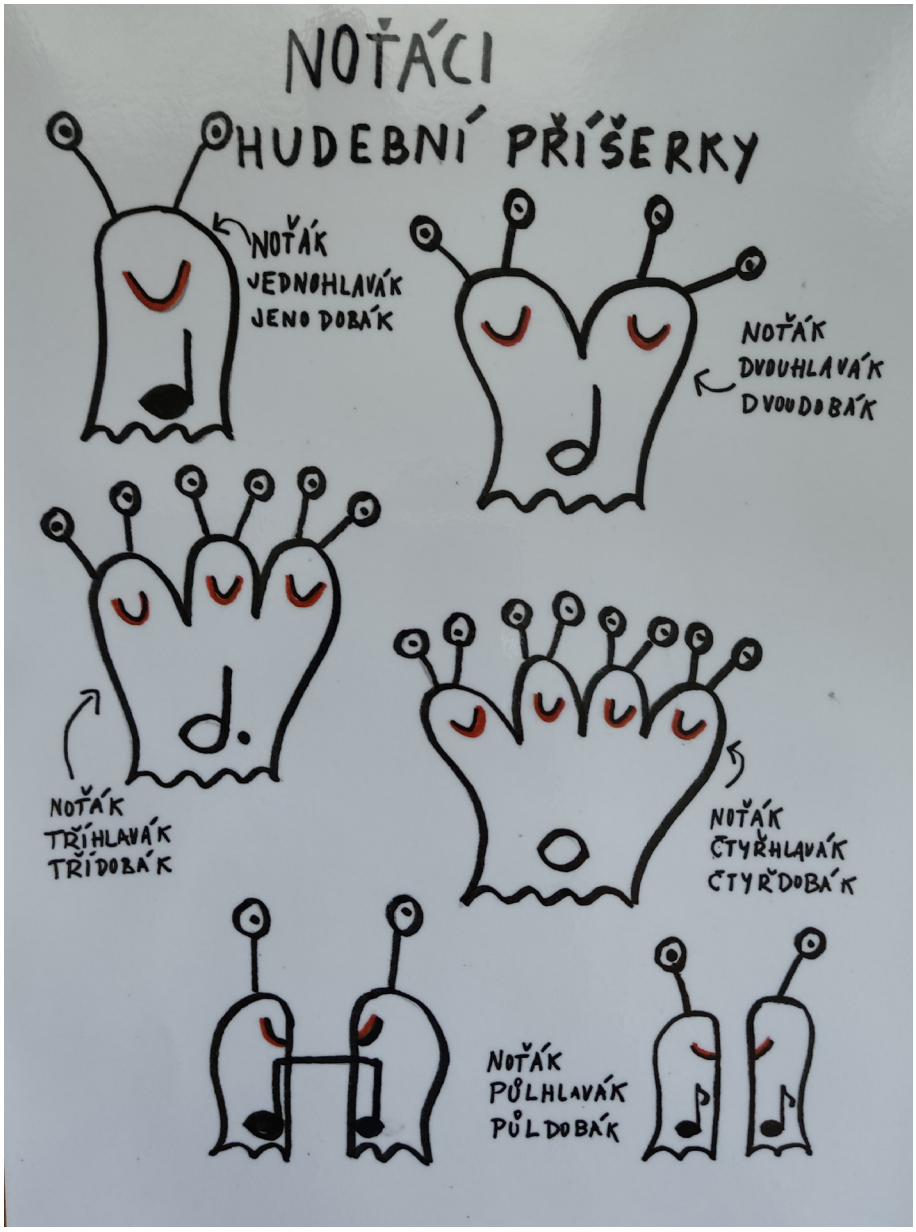
Noťáci jsou oblíbení a veselí cestovatelé, proto nám docestovali i do aktivit, které se nepojí přímo s rytmickými hodnotami.

Noťák v raketě a v ponorce (obr. 8, 9) jsou dvě aktivity zaměřené na procvičení čtení a pojmenování not s křížky a béčky. Raketa stoupá vzhůru a nese tedy křížky. Ponorka pak klesá do hlubin a znázorňuje béčka. Na obr. 9 jsou otočná kolečka, kde po jednoduchém pootočení se v okýnku objeví vždy jiná nota.

Všechny tyto pomůcky mám v pdf formátu a v případě zájmu ráda zašlu. Rytmický vláček je jako jediný v prodeji. Najdete ho na stránkách http://hudebnivychova.cz/katalog/ucebni-pomucky-hravy-muzikant/#category_268 v oddělení Učební pomůcky – Hravý muzikant, kde jsou i další hry, které se mi podařilo společně s nakladatelem Martinem Vozarem vydat. Těším se na vaše případné dotazy, nápady a na setkání v příštím čísle časopisu.

▸ Linda Horňáková

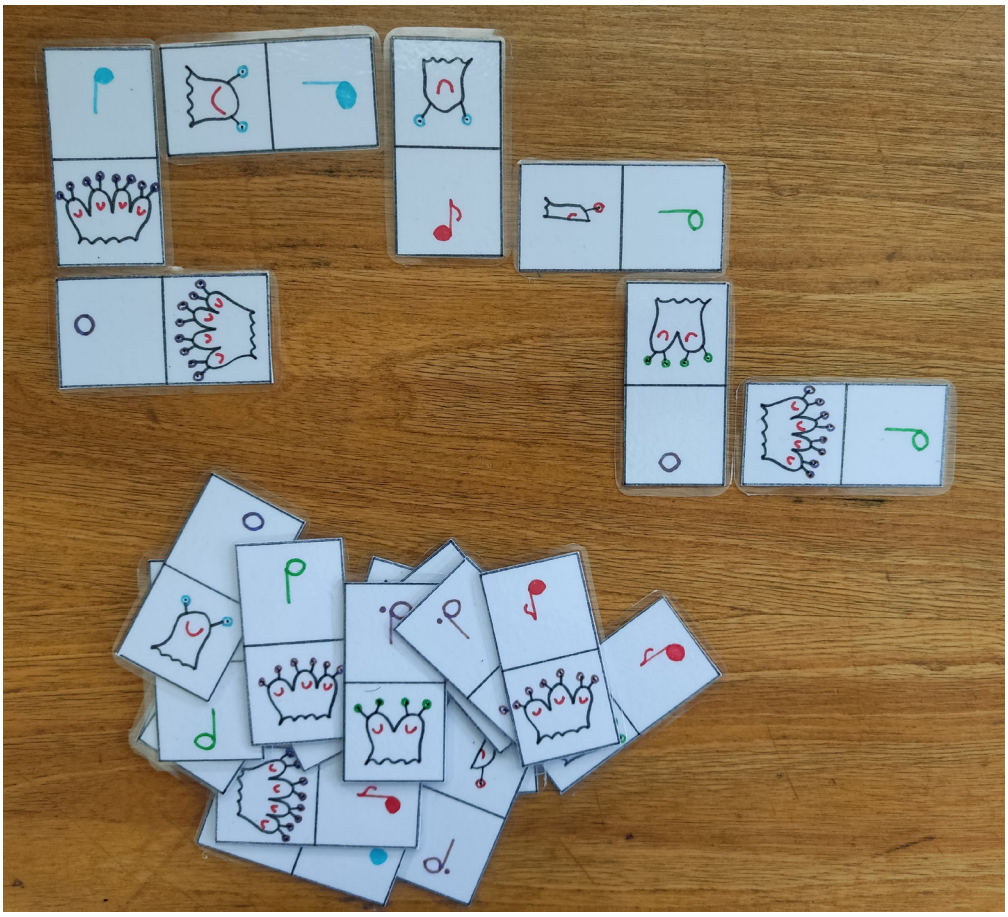
▸ *Autorka článku Linda Horňáková vystudovala brněnskou konzervatoř. Třináct let pedagogicky působila v SZUŠ Mgr. Radmily Chmelové v Brně. Momentálně učí hru na klavír v ZUŠ ve Bzenci a v Hodoníně. V Metodickém centru JAMU absolvovala kurzy 1 a 2.*

Obrázek 1

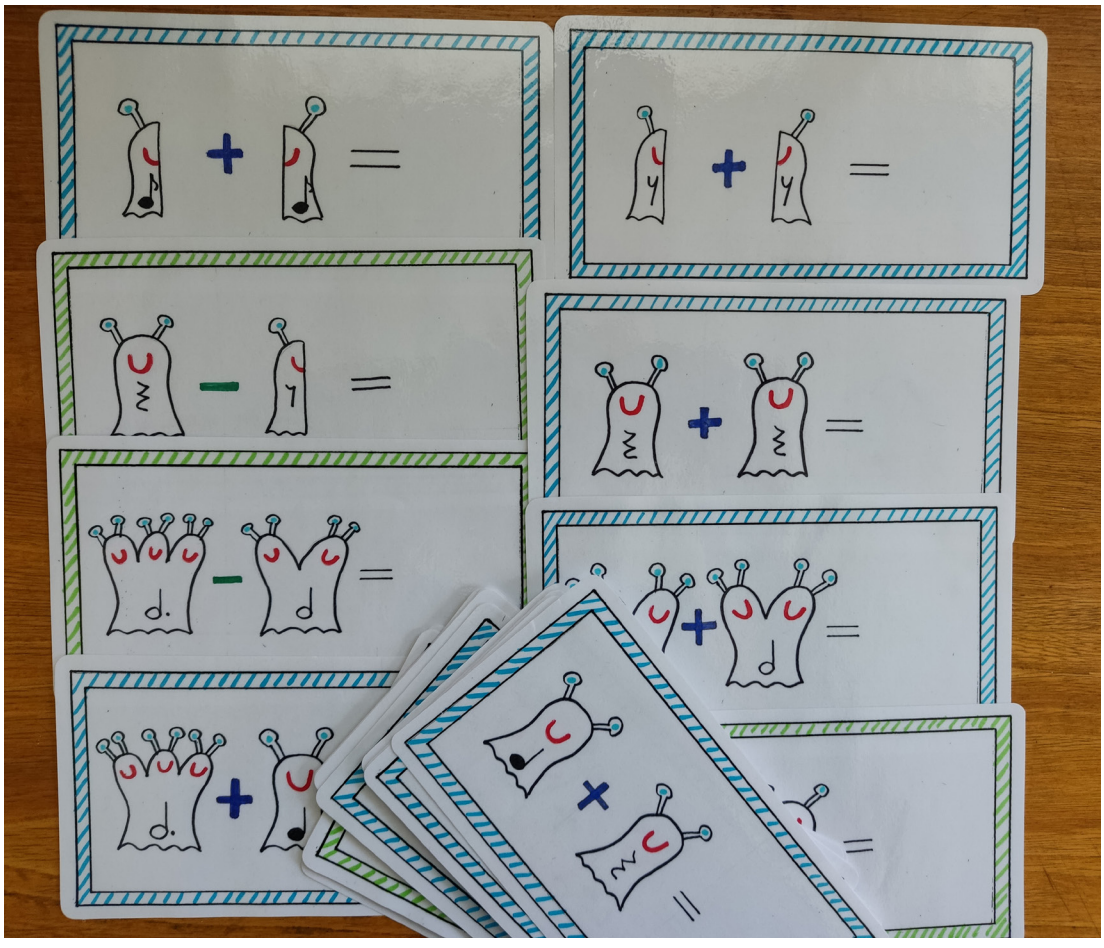
Obrázek 2

Obrázek 3

Obrázek 4

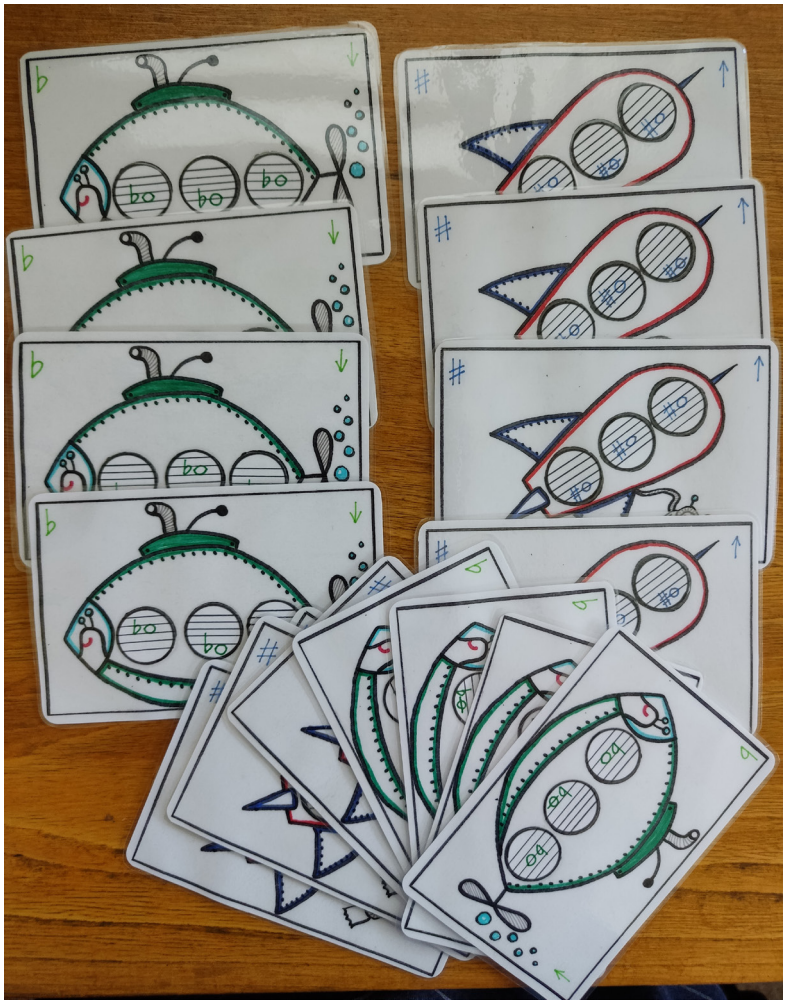
Obrázek 5

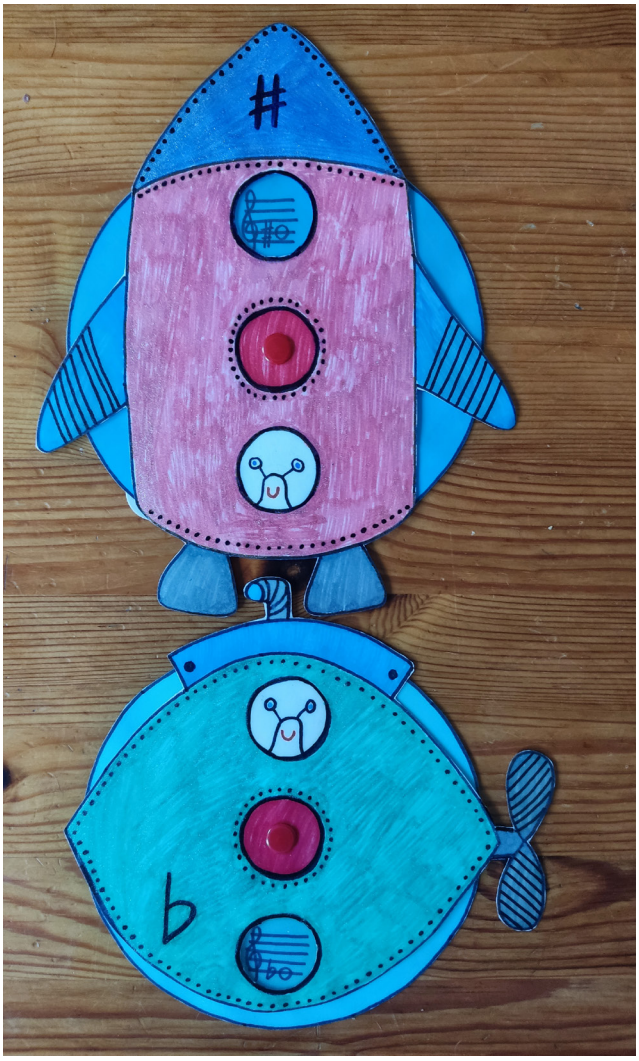
Obrázek 6

Obrázek 7

Obrázek 8

Obrázek 9

Zprávy z klavíní sekce umělecké rady ZUŠ ČR

INSPIROMAT – co to je a kde jej hledat

Vážené kolegyně a kolegové klavíristé, čtenáři Pianissima,

srdečně vás všechny zdravím v novém školním roce. Dnes bych vás ráda seznámila s nově fungujícími webovými stránkami ÚUR ZUŠ ČR. Pracovali jsme na nich usilovně během období pandemie a jejich výsledná podoba je přehledná a inspirující.

Pokud si dáte do vyhledávače adresu https://www.ur-zus.cz/, objeví se úvodní stránka, ze které se dostanete k informacím o Ústřední umělecké radě, najdete zde přehled dokumentů, vzdělávací programy, které ÚUR zaštiťuje, veškeré informace o soutěžích ZUŠ, kontakty na své krajské předsedy sekcí i předsedy krajských uměleckých rad, metodické materiály pro kolegy pracující s dětmi z Ukrajiny, které k nám na jaře zavál válečný konflikt a také **Inspiromat** – prostor pro informace o dění v sekcích, na němž se můžete prostřednictvím svých krajských předsedů podílet i vy všichni.

Když jsme nové stránky tvořili, přiznávám, že jsem byla trochu skeptická – klavíristé přeci mají skvěle fungující Metodické centrum JAMU, internetový časopis Pianissimo - ...k čemu tedy další informační kanál, kladla jsem si otázku. Postupně jsem nabyla přesvědčení, že ne všichni jsme aktivní v profesních skupinách na sociálních sítích, ale připojení na internet máme v naprosté většině všichni, tak vzniká možnost prezentovat pro širokou klavírní veřejnost nápady a informace, ke kterým se lze jednoduše dostat. Občas se stane, že v množství pracovních e-mailů nedojdou důležité zprávy třeba o možnostech studia, vzdělávacích seminářích, zajímavých soutěžích až k lidem, kterým jsou určeny. Občas máme někteří z nás skvělé nápady, o které se chceme podělit. Tato platforma je jednou z možností, jak se ke všemu jednoduše „proklikat".

Pojďme tedy na to: https://www.ur--zus.cz/inspiromat/22-klavir-1/ Na této stránce uvidíte několik záložek, kde najdete odkaz na Pianissimo https://pianissimo.cz/, odkazy na další klavírní soutěže v ČR, záložku Další vzdělávání pedagogů, kde jsou odkazy na doplňující dlouhodobé studium i krátkodobé jedno či vícedenní kurzy, v záložce Nejen pro začínající učitele uveřejňujeme návody na pomůcky pro výuku, v záložce Akce byly inzerovány především vzdělávací akce pro žáky ZUŠ (prázdninové kurzy), a v neposlední řadě si zde, v záložce Kontakty najdete každý svého krajského předsedu sekce.

Budu moc ráda, když se na tyto stránky podíváte a svému krajskému předsedovi (nebo můžete oslovit e-mailem přímo mne) napíšete, že pořádáte nějakou vzdělávací akci ve svém regionu, zajímavý koncert, soutěž, která zde není uvedena, a chtěli byste ji zde propagovat, máte k volnému sdílení nebo i k zakoupení váš materiál usnadňující výuku, prostě cokoli vás napadne, že by mohlo naši klavírní rodinu zajímat. Neváhejte a pojďme společně Inspiromat tvořit a uvádět v život.

Přeji vám všem inspirující, pracovně i lidsky úspěšný školní rok 2022/2023.

▸ Martina Vlčková
předsedkyně klavírní sekce ÚUR
ZUŠ ČR

▸ *Autorka článku BcA. Martina Vlčková vystudovala Konzervatoř v Pardubicích obor hra na klavír ve třídě prof. Aleny Vlasákové. Po studiích na konzervatoři se vzdělávala v Metodickém centru HF JAMU Brno. V roce 2013 se stala jedním z prvních absolventů bakalářského oboru Klavírní pedagogika na HF JAMU Brno, kde studovala s vyznamenáním ve třídě prof. Aleny Vlasákové. Je mj. autorkou překladů metodických materiálů pro výuku začátečníků (A.Ljochina: „Cesta do země intervalů") a překladu ruské klavírní školy „Puť k muzicírovaniju" D. Barenbojma, kterou doplnila o pracovní listy. Své metodické i praktické zkušenosti předává klavírním pedagogům formou přednášek a seminářů.*

Konzervatoř Brno

Klavírní oddělení Konzervatoře Brno v uplynulém školním roce

Školní rok, který následoval po téměř dvou letech nejistoty a distanční výuky, byl pro naše oddělení i tak velmi úspěšný. Poslední dobou jsme se my, pedagogové i naši studenti, naučili vážit si každé příležitosti osobního kontaktu jak mezi sebou, tak i s živým publikem.

Při ohlédnutí za minulým obdobím si uvědomujeme, že se toho zvládlo nemálo. K naší velké radosti se obnovily výměnné koncerty se studenty klavírních oddělení ostravské a pražské konzervatoře. Seznámení s prací kolegů i pokoncertní diskuze jsou vždy obohacující a inspirující.

V tomto školním roce se také konečně mohly uskutečnit absolventské koncerty před publikem. Dva studenti z našeho oddělení (Ondřej Špaček pod pedagogickým vedením Mgr. Evy Horákové a Michaela Candrová pod pedagogickým vedením Mgr. Renaty

Bialasové) završili své studium za doprovodu školního symfonického orchestru v reprezentativních prostorách Besedního domu.

Naši posluchači se také zúčastnili celé řady klavírních soutěží a významných koncertů. Například (kromě domácí Brněnské klavírní soutěže) studenti získali ocenění i na dalších klavírních kláních. Jakub Černý (pedagog Mgr. Inna Aslamas) získal 1. cenu v Ostravě na soutěži Pro Bohemia, Pavla Nováková (pedagog Mgr. Renata Bialasová) obdržela 3. místo a cenu za provedení skladby Vítězslava Nováka v Kamenici nad Lipou na Mezinárodní klavírní soutěži Vítězslava Nováka. Radek Bagár (pedagog MgA. Martin Fišl) v rámci projektu „Mozartovy děti" provedl s brněnskými symfoniky 3. větu Klavírního koncertu č. 1 b moll P. I. Čajkovského.

Kromě sólových výkonů byli naši klavíristé úspěšní i v oblasti komorní hry, a to jak v obsazení klavírního tria, tak i klavírního dua. Hned několik klavírních dvojic se zúčastnilo festivalu Schubertiáda v Jeseníku, klavírní duo Eliška a Tereza Horákovy (pedagog Mgr. Inna Aslamas) pak v mezinárodní soutěži Münchner Klavierpodium der Jugend získaly nejen titul laureátů, ale i řadu dalších cen, včetně ceny za provedení skladeb Franze Schuberta.

Po celou koncertní sezonu se naši posluchači účastnili jak celoškolních koncertů a akcí, tak i dvou samostatných koncertů klavírního oddělení v závěru školního roku. Poslední dva koncerty se nadmíru osvědčily jako skvělá příležitost pro co největší počet studentů se představit publiku a tím získat i cennou pódiovou zkušenost. Budeme se snažit z těchto koncertů udělat uměleckou tradici.

Další aktivitou klavírního oddělení Konzervatoře Brno je akreditovaný vzdělávací cyklus pro učitele ZUŠ, tzv. Klavírní soboty, který se konal již osmnáctým rokem. Těšíme se stálé přízni ze strany kolegů ze základních uměleckých škol, velký zájem vzbuzují jak přednášky zkušených lektorů, mezi kterými jsou takové osobnosti jako prof. Alena Vlasáková, prof. Jan Jiraský, prof. Barbara Maria Willi či prof. Ivan Klánský, tak i individuální konzultace s profesory konzervatoře nebo velmi populární „koncertíky", na kterých mohou vystoupit žáci přihlášených pedagogů.

Věříme, že i v nadcházející sezoně budeme pokračovat ve všech naších aktivitách a strmý tok každodenního života nám bude nápomocen v realizaci našich velkorysých plánů do budoucna.

První z nich uskutečníme koncem srpna pomocí již tradičních klavírních kurzů „Prázdninové rozehrávání". Srdečně zveme všechny zájemce na koncerty a další akce v rámci našich kurzů. Podrobné informace najdete na webových stránkách https://klavirnikurzybrno.cz/program/

Na stránkách Konzervatoře Brno naleznete také veškeré informace, týkající se našich dalších vzdělávacích programů či kurzů: https://konzervatorbrno.eu/?page_id=2288

Všem kolegům děkujeme za skvělou spolupráci a těšíme se na ni i do budoucna!

▸ Inna Aslamas
vedoucí klavírního oddělení Konzervatoře Brno

▸ *Mgr. Inna Aslamas vystudovala Kazaňskou hudební akademii. Po absolutoriu vyučovala na hudebním gymnáziu v Čeboksarech. Uplatnila se jako sólistka i členka různých komorních souborů, nahrávala pro ruskou televizi a rozhlas repertoár širokého stylového záběru. Od roku 1994 žije v České republice. Několikrát byla oceněna za klavírní spolupráci na interpretačních kurzech, soutěžích a mezinárodních festivalech. Věnuje se také čtyřruční hře. Od roku 1997 pedagogicky působí na brněnské konzervatoři, kde vyučuje hru na klavír, komorní hru a je vedoucí oddělení klávesových nástrojů. Také je odborným garantem Klavírních sobot Konzervatoře Brno a ředitelkou klavírních kurzů „Prázdninové rozehrávání".*

Inspirace k poslechu

Ještě nebylo vše řečeno. Rudolf Firkušný, klavírista světové pověsti

„Oddanost je tou věcí, která vše drží pohromadě. Bez ní by nikdo nemohl vytrvat. Když je cesta nejzarostlejší a odvaha nás opouští, je to právě to, co nám dodává ztracenou naději a sílu. Opravdový umělec je oddaný od začátku. Není vlastníkem svého umění, ale umění vlastní jej. Není jiné cesty. Je odevzdán a toto je jeho osud. Oddanost činí z osudu cíl a privilegium. Je to věc, která se z umělce přenáší na publikum a jíž uchvacuje jeho pozornost více než čímkoliv jiným, snad kromě silné představivosti a hloubky svých vizí."

▸ *Rudolf Firkušný*

Tolik na úvod citát Rudolfa Firkušného z pořadu „Ještě nebylo vše řečeno" Českého rozhlasu Vltava z února letošního roku. Dle názoru autorky Renáty Spisarové přináší střípky ze života hudebníka, klavíristy a pedagoga v nových souvislostech.

Rudolf Firkušný, rodák z Čech, je často označován za jednoho z největších pianistů 20. století. V roce 1990 obdržel čestný doktorát Univerzity Karlovy v Praze a řád TG Masaryka od prezidenta Václava Havla. Později v roce 1993 získal další čestné doktoráty na Masarykově univerzitě v Brně a na Janáčkově akademii múzických umění.

Firkušný žil 44 let v odloučení od vlasti, jeho přání vrátit se domů a koncertovat ve svobodné zemi se mu vyplnilo v roce 1946 na prvním Pražském jaru (A. Dvořák: Klavírní koncert g moll op. 33) a pak až v roce 1990 (na Pražském jaru hrál 2. Klavírní koncert Bohuslava Martinů).

Pořad, který vznikl u příležitosti 110. výročí jeho narození (*11. 2. 1912) a zároveň 10. výročí trvání Festivalu Rudolfa Firkušného (listopad 2022), se opírá zejména o osobní vzpomínky na tuto výjimečnou osobnost. Posluchači mají i vzácnou příležitost slyšet autentický hlas Rudolfa Firkušného z historického snímku z archívu Českého rozhlasu z roku 1938 a také z roku 1992.

S láskou o svém otci v pořadu hovoří jeho dcera Veronique Firkušná Callegari, která líčí dětství Firkušného v Brně, zejména jeho desetileté studium u Leoše Janáčka (studoval u něj hudební teorii, skladbu a klavír od svých pěti let). Poukazuje také na vliv další osobnosti – T. G. Masaryka, který Firkušného podporoval a pomáhal mu. Třetím osobnostním vzorem jejího otce byl dirigent Arturo Toscanini, kterého poznal až později v New Yorku.

Veronique se zmiňuje i o svém dětství, jak s nimi otec radostně sdílel poznávání světa. Líčí ho jako vzdělaného, noblesního člověka se smyslem pro humor, který na všem našel něco pozitivního. Nikdy nikoho negativně nehodnotil a neodsuzoval, radoval se z vlastností, které z nás dělají lidi.

Syn Igor Firkušný krátce vzpomíná na svého otce jako na člověka, který se sám nikdy neprosazoval, a těší ho, když si ho lidé pamatují jako geniální osobnost.

Pro klavíristy je zajímavé svědectví jedné ze žákyň Rudolfa Firkušného paní Sarah Davis Buechner. Tato klavíristka a pedagožka z Filadelfie studovala ve třídě Rudolfa Firkušného na Juilliard School v první polovině 80. let. Výuku v jeho třídě připodobňuje k tomu, jako by seděla vedle Rembrandta, mistra, kterého sledovala při jeho práci a snažila se ho napodobit. Firkušný byl pro ni dokonalým vzorem, snažila se od něj pochytit co nejvíce, po hodině trávila dlouhé hodiny u klavíru a snažila se pochopit, jak to dělal on. Na hodinách často hrál nebo hráli spolu. Ráda s ním studovala českou hudbu. Při jeho interpretaci obdivovala krásný bohatý zvuk a výsostně přirozenou techniku.

Její vzpomínky jsou plné vděku, ale i veselí.

Jako přítele, se kterým často diskutoval o Janáčkovi, obdivoval jeho sbírku rukopisů a hrával s ním čtyřručně variace na lidovou hudbu, líčí Rudolfa Firkušného profesor newyorské univerzity a známý ambasador české hudby Michael Beckerman.

Celý téměř dvouhodinový pořad určitě stojí za poslech, a to v neposlední řadě i kvůli originálním nahrávkám, které v průběhu pořadu zaznívají. Vznikly ve spolupráci Rudolfa Firkušného s dirigenty, sólisty a komorními hráči světových jmen. Většina hudebních ukázek je z kolekce 18 CD (nahrávky z let 1949–1993), vydané k 25. výročí úmrtí v roce 2019 vydavatelstvím SONY CLASSICAL.

▸ Miroslava Raková

Odkaz na pořad:

https://vltava.rozhlas.cz/jeste-nebylo-vse-receno-rudolf-firkusny-klavirista-svetove-povesti-8675334

▸ Autorka článku Mgr. BcA. Miroslava Raková vystudovala hru na klavír na Konzervatoři v Teplicích, magisterské studium Učitelství pro ZUŠ na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích a bakalářské studium Klavírní pedagogiky na HF JAMU v Brně ve třídě prof. Aleny Vlasákové. V roce 1991 založila a do roku 1999 vedla Soukromou ZUŠ v Litvínově. Nyní pedagogicky působí v ZUŠ v Jirkově. Je autorkou překladu 2. dílu německé klavírní školy B. Schwedhelm Klavierspielen mit der Maus. V MC JAMU je v současné době posluchačkou kurzu č. 4. Od roku 2016 působí jako šéfredaktorka časopisu Pianissimo.
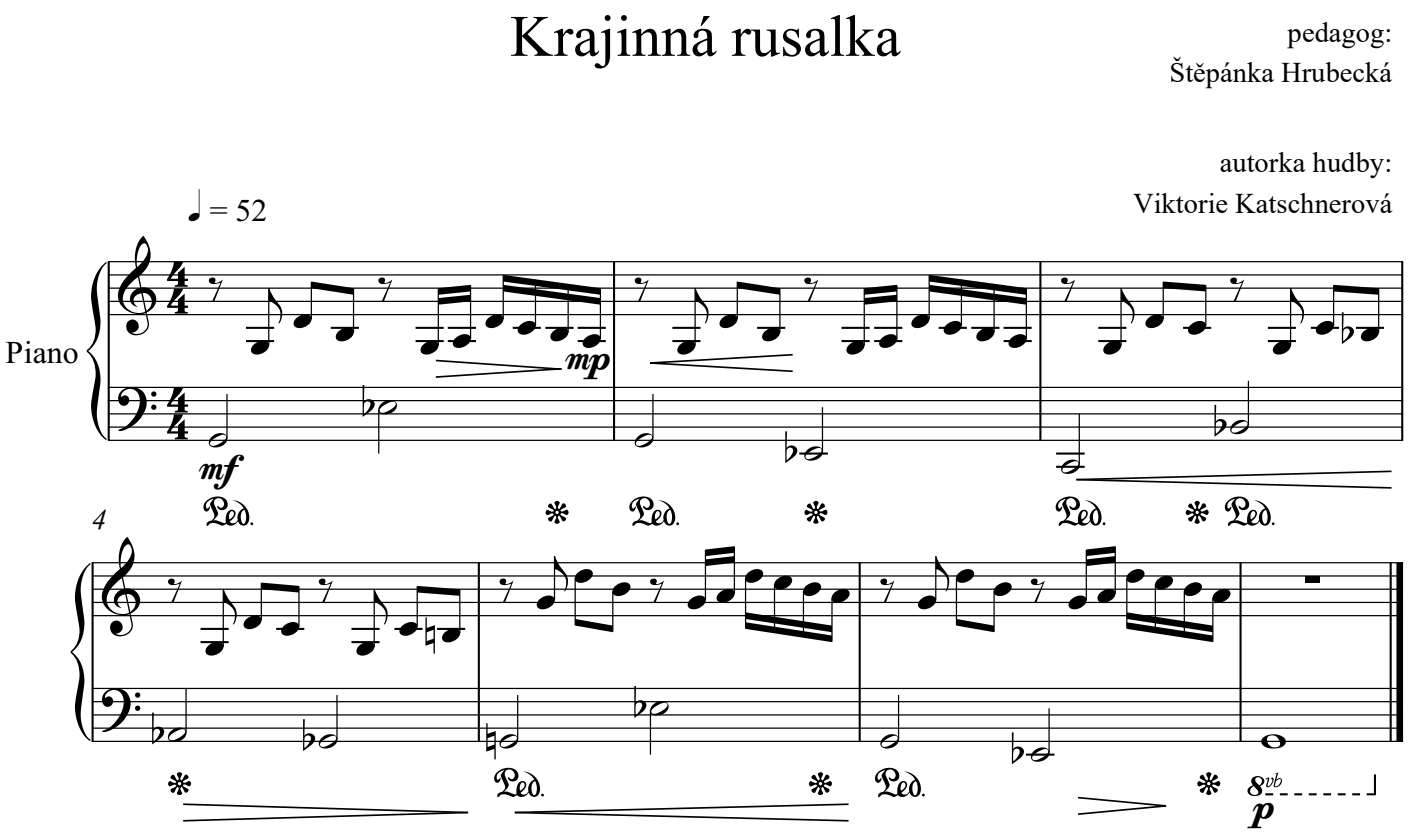
Notová příloha

V notové příloze jsou uvedeny tři skladby, které se umístily ve zlatém pásmu Soutěžní skladatelské přehlídky žáků ZUŠ ČR 2021:

1. kategorie – Rytíř a drak (1. část z cyklu Dobrodružství rytíře, draka a princezny pro klavír) od Alžběty Pallasové (ZUŠ Litoměřice – pedagog MgA. Roman Pallas).

2. kategorie – Krajinná rusalka od Viktorie Katschnerové (ZUŠ Trutnov – pedagog BcA. Štěpánka Hrubecká)

3. kategorie – Preludium od Petra Valy (ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm – pedagog Mgr. Zdeněk Šimůnek)

DOBRODRUŽSTVÍ RYTÍŘE, DRAKA A PRINCEZNY
pro klavír
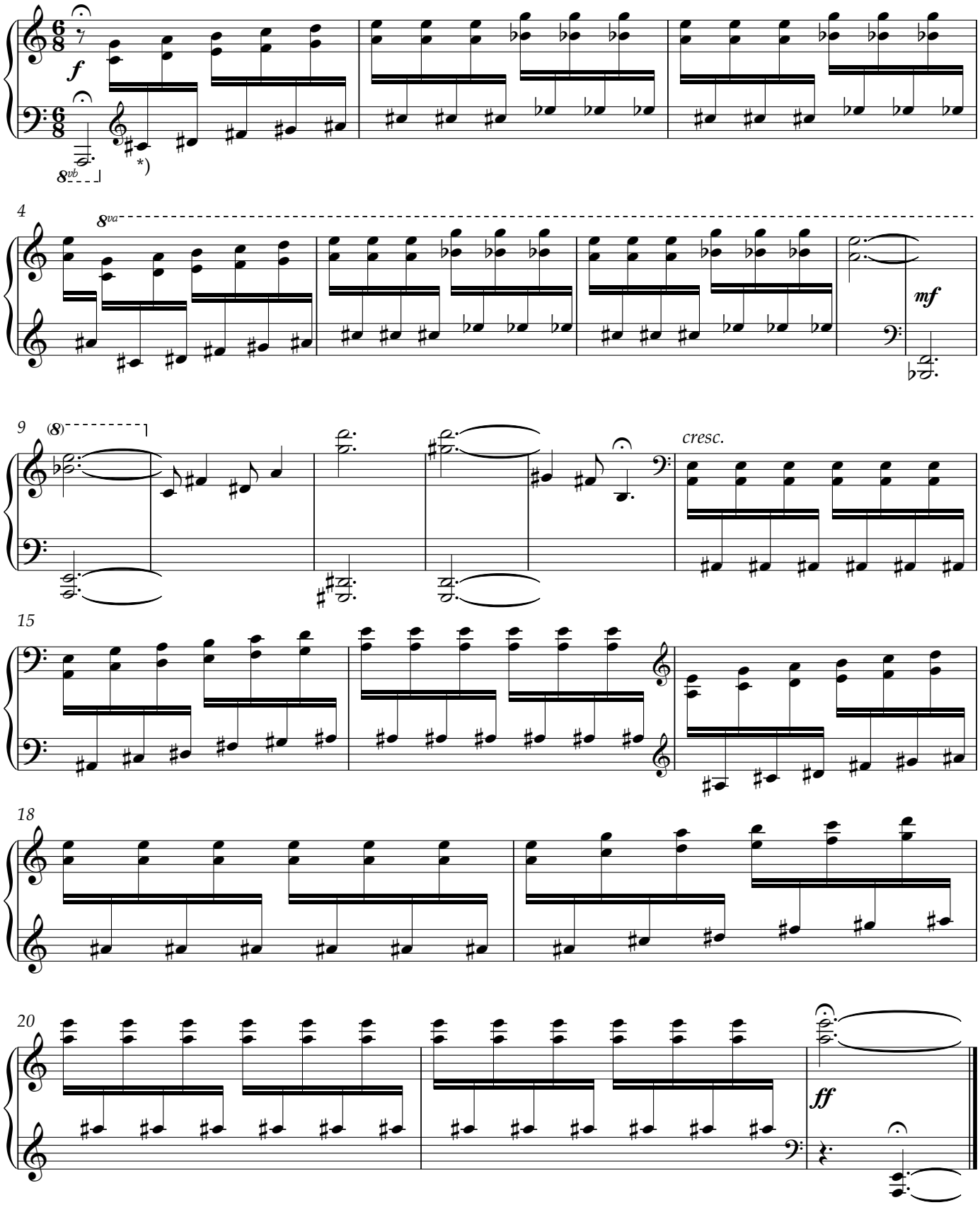
pedagog: Roman Pallas

autorka hudby: Alžběta Pallasová

1. Rytíř a drak

dokončeno 11. 10. 2021

Rychle, dramaticky
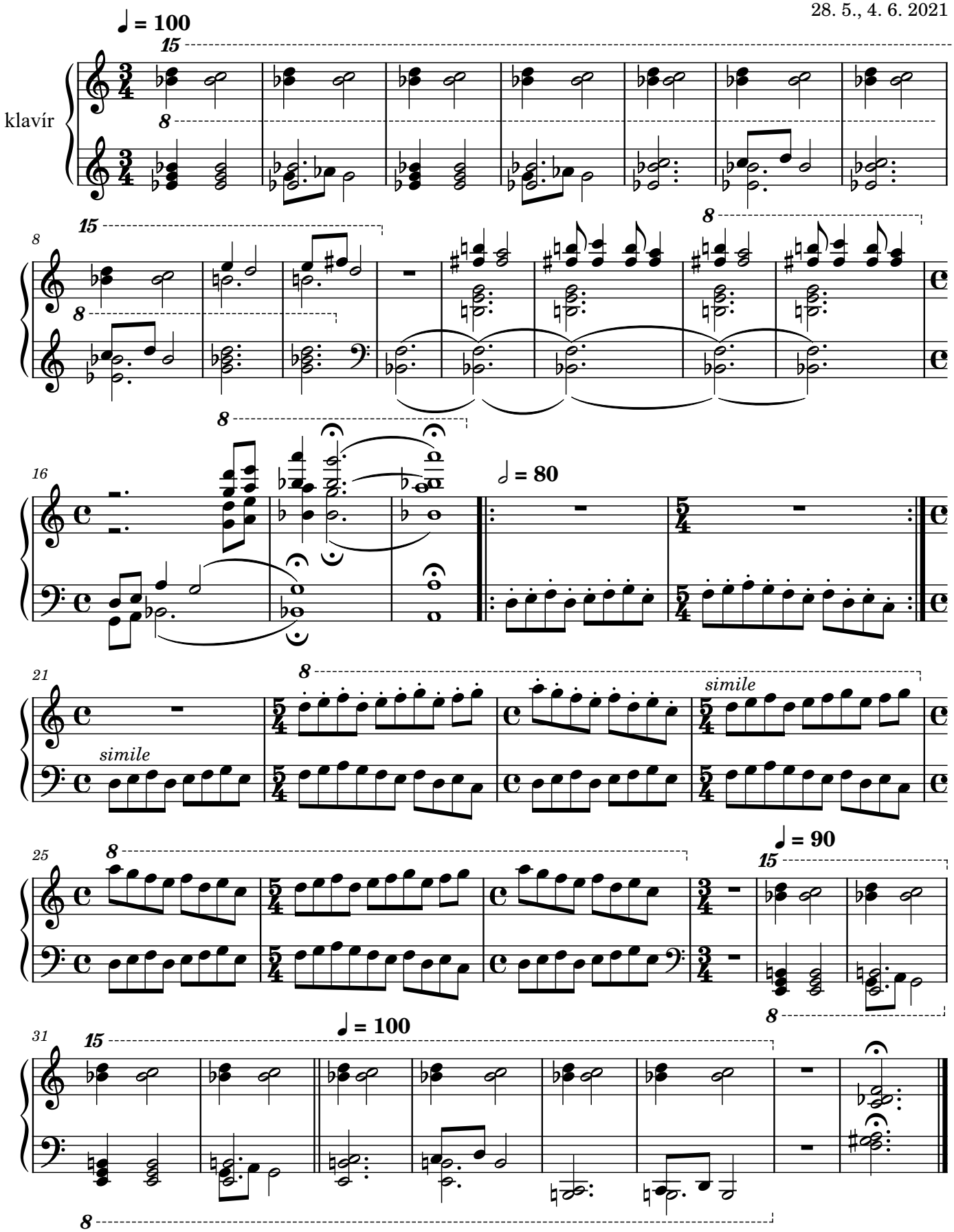

*) V této skladbě platí každá posuvka pouze pro notu, u které je napsána.

Preludium

pedagog:
Zdeněk Šimůnek

autor hudby:
Petr Vala

28. 5., 4. 6. 2021

Soutěže, přehlídky, festivaly

O Brněnské klavírní soutěži 2021

Zatímco druhé pololetí školního roku 2021-2022 už nabídlo řadu soutěží pro pianisty různých věkových kategorií, na podzim 2021 se pořadatelé Brněnské klavírní soutěže museli ještě potýkat s nejistotou. Soutěž, která měla původně proběhnout v prosinci 2020, byla nejprve odložena na jaro následujícího roku, a nakonec se uskutečnila s ročním zpožděním 10. – 12. prosince 2021. Covidová pauza způsobila, že o účast na soutěži byl značný zájem, i když přetrvávající karanténní opatření i zdravotní problémy počet původně přihlášených částečně zredukovaly. Projevilo se to především v nejvyšší, II. kategorii do 23 let, zatímco I. kategorie do 19 let byla tradičně nejvíce obsazená.

Kategorie Junior do 15 let se zúčastnili jak žáci ZUŠ, tak studenti nižších ročníků konzervatoří. Odbornou porotu nejvíce zaujala **Rozálie Číhalová** z Janáčkovy konzervatoře v Ostravě (pedagog Mgr. Xenie Hranická), která získala 1. cenu. Na závěrečném koncertě se prezentovala skladbou Rondo capriccioso E dur, op. 14 Felixe Mendelssohna-Bartholdyho.

2. cenu obdrželi **Eliška Horáková** (Konzervatoř Brno – pedagog Mgr. Inna Aslamas), **Vojtěch Ocelka** (ZUŠ Jaroslava Kvapila Brno – pedagog Jelena Kapitula), **Tereza Horáková** (Konzervatoř Brno – pedagog Mgr. Inna Aslamas), **Anna Ptáčková** (Konzervatoř P. J. Vejvanovského, Kroměříž – pedagog MgA. Martina Schulmeisterová) a **Jana Hricinová** (Konzervatoř Brno – pedagog Mgr. Eva Horáková).

3. cenu získali **Jeroným Polášek** (Janáčkova konzervatoř v Ostravě – pedagog Mgr. Xenie Hranická) a **Jakub Černý** (Konzervatoř Brno – pedagog Mgr. Inna Aslamas).

V této kategorii byla také udělena cena pro nejmladšího účastníka **Sáře Košmiderové** ze SZUŠ Havlíčkův Brod (pedagog Blanka Skálová).

V I. kategorii už byla porota v udělování cen střídmější. Z deseti soutěžících, kteří postoupili do druhého kola, dosáhl na 1. cenu **Matej Šabík** z Konzervatoře Brno (pedagog Mgr. Eva Horáková). Na koncertě vítězů zahrál 1. část z Janáčkova cyklu V mlhách a Chopinovu Baladu g moll, op. 23.

O 2. cenu se rozdělili **Daniel Boura** (AMU Praha – pedagogové MgA. Marek Kozák a MgA. Lukáš Klánský, na koncertě hrál 1. větu ze Sonáty d moll, op. 31 č. 2 Ludwiga van Beethovena) a **Martin Balog** (Konzervatoř Teplice – pedagog MgA. Roman Frič), na koncertě zazněly v jeho podání Chopinovy Etudy As dur, op. 25 č. 1 a Ges dur, op. 10 č. 5).

3. cenu získala **Klára Skalková** (Pražská konzervatoř – pedagog MgA. Milan Langer) a **Kristina Borbat** (VŠMU Bratislava – pedagog Mgr. art. František Pergler).

Ve II. kategorii byla udělena pouze 3. cena **Minh Hanh Phan Vu** z Konzervatoře Brno (pedagog Mgr. Inna Aslamas).

V I. i II. kategorii bylo ve 2. kole povinné provedení skladby Leoše Janáčka, za nejlepší interpretaci Janáčkovy skladby získal cenu **Matej Šabík**. Ten se také stal absolutním vítězem s nejvyšším počtem dosažených bodů.

V porotě Brněnské klavírní soutěže zasedli významní pianisté a klavírní pedagogové: prof. Ivan Klánský – předseda poroty, prof. Alena Vlasáková, prof. Jan Jiraský, doc. Eliška Novotná a doc. František Pergler.

O pořadatelství soutěže se zasloužil spolek Arete, jmenovitě Eva Horáková, pedagožka Konzervatoře Brno a předsedkyně spolku, na jehož bedrech ležela veškerá nezáviděníhodná tíha organizace mnohokrát překládané soutěže. Zároveň úspěšně připravila na soutěž několik studentů, z nichž Matej Šabík se stal absolutním vítězem.

6. ročník Brněnské klavírní soutěže 2021 dal opět příležitost mnoha mladým pianistům ověřit si své schopnosti a fyzickou i psychickou odolnost. Studenti konzervatoří a akademií v I. a II. kategorii zvládli ve dvou kolech poměrně rozsáhlý tradiční repertoár, v jednokolové kategorii Junior se jim zcela vyrovnali žáci ZUŠ. Zdravé soutěžení je pro děti i pro mladé profesionální hudebníky vesměs přínosné a motivující, a proto se těšíme na 7. ročník!

▸ Renata Bialasová

▸ *Autorka článku Mgr. Renata Bialasová absolvovala hru na klavír na Konzervatoři Brno ve třídě Mgr. Josefy Hlouškové a poté VŠMU v Bratislavě ve třídě doc. Evy Fischerové. Od roku 1988 vyučuje hru na klavír na Konzervatoři Brno. Deset let korepetovala na smyčcové katedře JAMU. V rámci Klubu moravských skladatelů organizuje festivaly Dny mladých interpretů. Podílí se na organizaci každoročního projektu Brněnské klavírní mládí, společném koncertě vybraných žáků brněnských ZUŠ a studentů konzervatoře.*

5. ročník soutěžní přehlídky PIANOFORTE PER TUTTI aneb klavír pro všechny

5. ročník soutěžní přehlídky PIANOFORTE PER TUTTI aneb klavír pro všechny se konal 28. a 29. dubna 2022 v Piaristickém klášteře ve městě Příbor.

Tento ročník byl prodchnut radostí, že se po dlouhé covidové době zase můžeme osobně setkat. I když minulý 4. ročník jsme uspořádali formou videonahrávek, všichni (tím myslím porotci, organizátoři, pedagogové, rodiče a soutěžící děti) jsme byli potěšeni, že se můžeme vidět, popovídat si, sdílet své zkušenosti, a především poslechnout si krásné výkony našich soutěžících na živo. „Člověk je tvor společenský“, řekl Aristoteles, a je potěšující, když můžeme toto společenství vytvářet prostřednictvím hudby.

O účast na soutěžní přehlídce PIANOFORTE PER TUTTI aneb klavír pro všechny byl opět velký zájem, což mne velmi těší. Již během jednoho a půl dne byla kapacita soutěže naplněna a musel být uzavřen příjem přihlášek. Důvodem je, jak jsem se dozvěděla od některých učitelů, že je u nás dobrá atmosféra, a proto k nám děti rády jezdí. Budeme se snažit tuto příjemnou a laskavou atmosféru předávat dětem i v dalších ročnících.

Výkony soutěžících hodnotila **porota** v tomto složení:

Předseda poroty prof. MgA. Jan Jiraský, Ph.D., a členové poroty MgA. Hana Kundrátová (kterou zastupoval 2. den MgA. Michal Zátopek), MgA. Martin Fišl, Petr Bazala, Dis a Mgr. BcA. Lenka Ručková. Porota udělila řadu zlatých, stříbrných a bronzových pásem.

Obzvláště porotu zaujaly výkony těchto soutěžících, kteří získali **Diplom za mimořádný interpretační výkon:**

Matyáš Charvát, 5. kategorie, ZUŠ K. Slavického v Praze, pedagogické vedení MgA. Jan Dušek, Ph.D.

Martin Bajer, 6. kategorie,
ZUŠ V. Kaprálové Brno, pedagogické vedení MgA. Martin Fišl

Marek Ulrich, 8. kategorie, ZUŠ Habrmanova Hradec Králové, pedagogické vedení Mgr. BcA. Henrieta Juráňová.

V průběhu soutěže jsme slyšeli mnoho dalších vynikajících výkonů, jejichž ocenění naleznete na stránkách soutěžní přehlídky. Spokojenost prof. MgA. Jana Jiraského, Ph.D., předsedy poroty, s výkony soutěžících nejlépe vystihuje výrok, který pronesl po vyhlášení výsledků jedné kategorie: **„Všichni jsme zvítězili“**.

Na soutěžní přehlídce PIANOFORTE PER TUTTI aneb klavír pro všechny se udílejí také **ocenění pedagogům**, kteří se svými žáky získali tři a více zlatých pásem.

Ocenění poroty za vynikající pedagogickou práci získali: MgA. Martin Fišl, Mgr. Silvana Karafiátová, Lenka Koudelková, Mgr. BcA. Lenka Ručková a Blanka Skálová.

Porota rovněž kladně hodnotila, že na této soutěžní přehlídce sedí v soutěžním sále řada posluchačů, což na jiných soutěžích nebývá. Domnívám se, že důvodem je, že zde soutěžící hrají repertoár, který se běžně hraje na ZUŠ. Poslechem soutěžní přehlídky si pedagogové rozšiřují své znalosti repertoáru a rozšiřují své povědomí o možnostech interpretace. Velkou inspirací a zároveň motivací je to také pro další děti – klavíristy. Mnozí mi sdělili, že to byla pro ně velká vzpruha do dalšího cvičení. Rádi je proto přivítáme i na dalším ročníku soutěžní přehlídky.

Všechny srdečně zveme na 6. ročník soutěžní přehlídky Pianoforte per tutti aneb klavír pro všechny, který se bude konat v březnu nebo v dubnu 2023. Termín ještě upřesníme.

Veškeré informace naleznete na www.soutezpianoforte.cz.

Těšíme se na vaši účast.

▸ Lenka Ručková
ředitelka soutěžní přehlídky

► Mgr. BcA. Lenka Ručková učí hru na klavír v ZUŠ Hranice a ZUŠ Odry. Vystudovala hru na klavír na brněnské konzervatoři ve třídě MgA. Hany Pelikánové a klavírní pedagogiku na JAMU v Brně ve třídě prof. MgA. Jana Jiraského. V Metodickém centru JAMU absolvovala kurzy č. 1 – č. 4.

Skladatelské soutěžení včera, dnes a zítra

Skladatelské soutěže žáků ZUŠ ČR navazují na soutěže mladých skladatelů pořádané v letech 1985 až 1989 kabinetem hudební výchovy Krajského pedagogického ústavu v Olomouci a LŠU Ostrava-Poruba. Sborník skladeb z těchto soutěží byl vydán v roce 1989 a v úvodním slovu Petr Hanousek píše, že „soutěž není zaměřena pouze na výuku skladby s profesionálními ambicemi. Smysl své práce spatřujeme hlavně v otevírání radostného prostoru dětské fantazie." Myslím, že těmito dvěma větami byl předznamenán vývoj základního uměleckého vzdělávání v následujících desetiletích.

Pro novou podobu soutěží žáků uměleckých škol byly určující společenské změny, postupná transformace LŠU na ZUŠ a vznik umělecké rady - od roku 1990 nejprve spontánně, od 31. 5. 1993 oficiálně (datum, kdy vešel v platnost Statut Ústřední umělecké rady jako poradenského orgánu MŠMT). Umělecké školy v bouřlivých 90. letech svou existenci obhájily. A v této době se také etablovaly soutěže žáků ZUŠ. Tuto dobu podrobně popisuje Petr Hanousek ve své knize *Co se stalo, přihodilo…* (vydáno vlastním nákladem v roce 2021) nebo se této historii věnuje emeritní předseda umělecké rady Aleš Chalupský v obsáhlém článku *Z historie Ústřední umělecké rady ZUŠ ČR* (časopis Řízení školy, Praha, 2022).

Novodobá historie skladatelských soutěží byla zahájena v roce 1996, kdy se otevřel mladým skladatelům prostor v soutěži žáků ZUŠ, kterou vyhlašovalo Ministerstvo školství. Otcem novodobých skladatelských soutěží byl Petr Hanousek, dlouholetý předseda sekce skladby Ústřední umělecké rady. Skladatelské soutěže byly od svého počátku navázány na pohádkový zámek v Hradci nad Moravicí a na festival Beethovenův Hradec. V roce 1996 soutěžilo 77 skladeb od 29 autorů. Porota byla ve složení Milan Báchorek, Vojtěch Mojžíš a Evžen Zámečník. V dalším ročníku 1999 soutěžilo již 170 skladeb od 55 autorů. Porota se rozšířila na 5 členů - nově vedle výše uvedených hodnotili dětské skladby vážení komponisté Ilja Hurník a Jan Grossmann.

Skladatelská soutěž se konala i v dalších letech - 2002, 2005, 2008, 2011, 2013, 2016. Vždy s více než 100 skladeb. Porotu postupně doplnily osobnosti jako Miloš Štědroň, Markéta Dvořáková, Vít Zouhar, Jaroslav Šťastný (um. jménem Peter Graham). Poslední tři jmenovaní stojí také za Dílnou pro nejmladší skladatele, která počítá svou historii od roku 2006. Dílna se každé tři roky propojila se skladatelskou soutěží a pomáhala mladým skladatelkám a skladatelům rozvíjet jejich hudební představivost (mj. také díky projektu Slyšet jinak: Slyšet jinak (upol.cz)).

Moje první setkání se skladatelskou soutěží bylo v roce 2008, kdy dcera Anna získala zlaté pásmo za skladbu Kočičí tanec. Vypravili jsme se z Prahy do vzdáleného Hradce nad Moravicí. První velkolepou motivací byl koncert vítězných skladeb, které zčásti hráli sami autoři, většího dílu programu se však ujali žáci a učitelé ZUŠ Ilji Hurníka v Opavě a Církevní konzervatoře v Opavě. Druhou inspirací pro další tvorbu byla Dílna pro nejmladší skladatele, kde se žáci ZUŠ učili poslouchat zvuky a tóny, které pak dávali do neobvyklých kontextů (dodnes si pamatuji na improvizovanou kompozici s Dopplerovým efektem).

V roce 2017 jsem od Petra Hanouska převzal vedení sekce skladby. S tím byla mimo jiné spojena příprava skladatelské soutěže 2019. Do prvního kola soutěže bylo za-

sláno rekordních 228 skladeb od 78 žáků. Porota zlatým pásmem ocenila 18 autorů, kteří se začátkem června potkali ve velkém sále zámku v Hradci nad Moravicí a uvedli své skladby podle zadání (kompozice na tóny skryté ve slovu Hradec - h, r = re = d, a, d, e, c). Almanach vítězných skladeb byl poprvé vydán v tištěné i digitální podobě (všechny vydané skladby byly zapsány v notačním programu). Ve stejném roce se učitelé skladby také zapojili do projektu *Podpora uměleckého vzdělávání pro rovné příležitosti.* Vedle spolupráce na několika aktivitách projektu to byla především tvorba didaktických materiálů pro obor Skladba (*http://eurohudebka.cz/data/4.2_D_Skladba.pdf*). V této publikaci je 17 textů-výukových jednotek, které nahlíží na výuku skladby na ZUŠ z různých úhlů pohledu a s využitím rozličných metod výuky.

Pravidelný rytmus skladatelských soutěží narušily až v roce 2020 restrikce spojené s koronavirovou epidemií. Znamenalo to přerušení soutěží žáků ZUŠ na dva roky. Další ročník skladatelské soutěže se tedy uskuteční až v roce 2023. Vzhledem ke generální opravě zámku bude soutěž v Olomouci, poprvé mimo Hradec nad Moravicí. I přes nepřízeň vnějších okolností se nám podařilo v roce 2020 vydat Sborník skladeb z doby koronavirové. V roce 2021 jsme uspořádali pouze korespondenční Soutěžní skladatelskou přehlídku žáků ZUŠ ČR 2021. Skladby ze zlatého pásma oceněné tříčlennou porotou (Markéta Dvořáková, Vít Zouhar, Roman Pallas) zazněly 27. května 2022 na koncertě v Divadle K. H. Máchy v Litoměřicích v provedení žáků a učitelů ZUŠ Litoměřice a také v podání autorů a autorek. Mezi vítěznými kompozicemi byly skladby pro klavír i dva klavíry (celkem 10 skladeb pro klavír), bicí nástroje, sólové housle, tři flétny. Silně je zastoupena mezi vítěznými skladbami tvorba pro zpěv a pěvecký sbor (celkem 12 skladeb). Soutěž opět dokumentuje almanach vítězných skladeb, který je k vidění i ke stažení na *https://www.ur-zus.cz/inspiromat/30-skladby--zaku/*.

▸ Robert Mimra
předseda sekce skladby Umělecké rady ZUŠ ČR

▸ *MgA. Robert Mimra vystudoval Pražskou konzervatoř v oborech varhany a skladba, na HAMU v Praze absolvoval obor cembalo. Po studiích se věnoval koncertní činnosti a s krátkými přestávkami působil na ZUŠ a konzervatoři na pozicích učitele a později zástupce ředitele. Od roku 2010 spolupracuje na projektech spolufinancovaných Evropskou unií (Awareness for Fairness; Vytvoření institucionální sítě mezi subjekty terciálního vzdělávání, soukromým a neziskovým sektorem; Podpora uměleckého vzdělávání pro rovné příležitosti; projekty z tzv. šablon). Od roku 2013 vede obecně prospěšnou společnost Portedo. Robert Mimra je členem Ústřední umělecké rady ZUŠ ČR (sekce skladby) a několika dalších oborových spolků a organizací.*

Okouzleni klavírem

První červnovou sobotu proběhl ve Vrchlického divadle v Lounech 6. ročník nesoutěžního festivalu „Okouzleni klavírem“. V průběhu šesti koncertů se zde představila stovka malých a mladých pianistů z devíti ZUŠ Ústeckého kraje. Na severu Čech má festival již svoji tradici, kterou bych rád představil pedagogům z jiných regionů.

Na klavírních soutěžích se uplatňují žáci, kteří mají předpoklady kvalitně nastudovat širší repertoár. Díky soutěžím získávají zkušenosti s mnoha nástroji a koncertními sály, seznámí se s hrou svých vrstevníků z jiných škol. Příležitosti pro dobře hrající žáky, kteří se z různých důvodů soutěží neúčastní, jsou víceméně omezeny na vystoupení v místě jejich školy. Impulsem pro vznik projektu byla snaha rozšířit možnosti uplatnění druhé zmíněné skupiny dětí.

Před deseti lety jsem s tímto záměrem oslovil nadšenou a energickou kolegyni Ivanu Derflerovou z lounské ZUŠ, čímž začala tradice výměnných koncertů. Během následujících let se přidávali učitelé a jejich žáci z dalších škol. V roce 2015 se rozhodli kolegové z Loun přetvořit projekt na festival se širokou účastí žáků ze ZUŠ z Ústeckého kraje. Náročnou organizaci si postupně vyzkoušely týmy škol z Litoměřic, Kadaně, Litvínova a Jirkova. Po dvouleté covidové přestávce se letos festival konal, jak jsem již uvedl, opět v Lounech.

Přes drobné odchylky zachovávají organizační týmy v podstatě stejné schéma festivalu. Po slavnostním zahájení následuje v hodinových intervalech řada pěti až šesti koncertů. Po každém z nich je prostor na akustickou zkoušku dalších účinkujících, v zázemí jsou místnosti s digitálními nástroji na rozehrání. Nelze samozřejmě očekávat,

že děti vydrží soustředěně poslouchat několik koncertů za sebou. Z tohoto důvodu koncerty doplňuje bohatý doprovodný program ve formě workshopů: varhanní, cembalový, literárně-dramatický či výtvarný. V některých případech jsou také vhodně zapojeny místní památky a muzea. V závěru festivalu obdrží každý účinkující účastnický list a drobný dárek, tradicí je i poděkování pedagogům za přípravu žáků. Koncerty probíhající v přátelské atmosféře v kombinaci s doprovodným programem jsou pro účastníky atraktivní a domů odjíždějí s bohatými a krásnými dojmy.

Následující ročník putuje k nám, do Litoměřic. Proběhne v prostředí nově zrekonstruovaného Wieserova paláce v Terezíně s nádherným freskovým sálem. K dispozici bude kvalitní koncertní nástroj. Už teď se těšíme na pěkné výkony účastníků.

▸ Matej Olejár

▸ *Autor článku BcA. Matej Olejár vystudoval Klavírní pedagogiku na HF JAMU v Brně ve třídě prof. Jana Jiraského. Je autorem „Klavírních etud se zaměřením na techniku hry stupnic“ (Lynx 2013). V současnosti pedagogicky působí na ZUŠ Litoměřice, kde je také vedoucím klavírního oddělení. Je spoluzakladatelem nesoutěžního festivalu klavírní hry pro žáky ZUŠ Ústeckého kraje „Okouzleni klavírem”.*

Jakpak je dnes u nás doma?

Základní umělecká škola Kuřim letos pořádala již druhý ročník online soutěžní přehlídky rodinných týmů s názvem „Jakpak je dnes u nás doma?“. Na škole již v předešlých letech proběhl jarní koncert rodin, ale z důvodu pandemie ho nebylo možné vloni uskutečnit. Místo něj vznikla online soutěžní přehlídka pro žáky ZUŠ a jejich rodiny. Zúčastnit se mohli žáci oboru hudebního, výtvarného, tanečního i literárně-dramatického.

Rodinný tým museli tvořit minimálně tři členové a pro hudební obor bylo zapotřebí poslat video s hudebním vystoupením, skladbou nebo písní dle vlastního výběru v délce do 4 minut (letos 1-4 minuty). Nástrojové obsazení/zpěv bylo libovolné, mohlo se jednat o úpravu skladby z oblasti klasické hudby, o lidovou nebo umělou píseň, nebo o vlastní tvorbu. Porota hodnotila nápady a originalitu provedení. Zároveň mohla na facebookových stránkách ZUŠ hlasovat veřejnost. Rodinné týmy měly možnost zahrát si i naživo na květnovém koncertě školy.

V prvním ročníku získalo v hudebním oboru od poroty zlaté pásmo 14 týmů, stříbrné pásmo také 14 týmů a bronzové pásmo 6 týmů. Všechny týmy včetně bronzových

si mohly zahrát na koncertě rodinných týmů a odnesly si diplomy a drobné dárky.

Druhého ročníku se zúčastnilo pouze 7 rodinných týmů, které se umístily na zlatých a stříbrných pozicích. Opět dostaly možnost zahrát si na květnovém školním koncertě ZUŠ Kuřim. Pokud někomu termín nevyhovoval (např. z důvodu odjezdu dětí na školu v přírodě), mohl vystoupit na jiném červnovém školním koncertě. Nižší účast ve 2. ročníku byla dle mého názoru způsobena menší propagací soutěže a možností zúčastnit se letos už jiných soutěží a přehlídek naživo. Přesto si myslím, že tato soutěž má svůj přínos a místo mezi dalšími soutěžemi. Podporuje rodinné muzicírování a rozvíjí děti v oblasti komorní hry, je dostupná i pro běžné děti ZUŠ – není to soutěž na výkon, i když určité hudební schopnosti a dovednosti tam také musí účastníci ukázat. Přestože se pořádá online, je tam jako odměna možnost zahrát si na koncertě, a to pro každého, kdo se soutěžní přehlídky účastní. Motivační charakter přehlídky je značný.

Věřím, že ZUŠ Kuřim si udrží tuto u nás jedinečnou soutěžní přehlídku, a že se budeme moct těšit na její další ročník. Zpravidla bývá vyhlášena v lednu/únoru, v dubnu se posílají soutěžní videa, v květnu probíhá hlasování, hodnocení a koncert. Výsledky a videa soutěžních týmů uplynulých ročníků najdete na webových stránkách školy https://zus-kurim.cz/soutez-rodinnych-tymu/ nebo na facebookovém profilu školy.

▸ Mgr. Věra Chmelová, Ph.D.

13. Mezinárodní klavírní soutěž Fryderyka Chopina

Od 9. do 11. 8. 2022 se konal v Mariánských Láznich 13. ročník Mezinárodní klavírní soutěže Fryderyka Chopina. V porotě soutěže zasedli prof. Ivan Klánský jako předseda, dále MgA. Martin Kasík, Mgr. Helena Suchárová-Weiser a Mgr. art. Marcel Štefko, Art.D.

Soutěž se tradičně uskutečnila v krásném prostředí Městského divadla. Účastníci měli k dispozici mistrovský koncertní klavír C. Bechstein, model D-282. Sál, a především pódium bylo pro účely soutěže vkusně vyzdobeno.

Jako studentka konzervatoře jsem se této soutěže zúčastnila, nyní se do Mariánských Lázní po léta vracím a poslouchám výkony mladých kandidátů. S řadou z nich se znám osobně z kurzů, koncertů i jiných soutěží. Návštěvy klavírních soutěží vnímám jako součást zájmu o obor i vhodné místo pro setkávání lidí.

Do Mariánských Lázní přijíždějí tradičně a ze stejného důvodů jako já i další pedagogové, někteří kombinují lázeňské procedury s návštěvou soutěže a festivalu. Jiní se po návštěvě soutěže věnují výletům či cyklistice. Určitě je to skvělý nápad pro všechny klavírní nadšence, kteří i v létě chtějí být v kontaktu s děním v oboru.

Soutěž má dvě kategorie, první do devatenácti, druhou do třiceti let. První kategorie je v současné době pouze jednokolová (za mých studijních let bývala dvoukolová), druhá kategorie je tříkolová. V obou kategoriích se hrají výhradně skladby Fryderyka Chopina. Letos nejhranější skladbou bylo Scherzo h moll, op. 20.

Do soutěže přijelo celkem deset soutěžících, pět do první a pět do druhé kategorie. Tři účastníci soutěže byli z České republiky (Anežka Konečná – Konzervatoř evangelické akademie Olomouc, Klára Skalková – Pražská konzervatoř a Erik Šamko – ZUŠ Neštěmice a ZUŠ Chomutov). Poslouchat výkony soutěžících bylo zajímavé i napínavé. První cena první kategorie byla rozdělena mezi Elenu Jarešovou (pedagogické vedení: MgA. Maroš Klátik, ArtD., Konzervatórium Bratislava) a Anežku Konečnou (pedagogické vedení: MgA. Jana Šumníková, Konzervatoř evangelické akademie Olomouc). Do druhé kategorie přijeli výhradně zahraniční účastníci. Do finále s orchestrem postoupili tři kandidáti. První cenu získala Tsuzumi Namikawa (Japonsko) – Hochschule für Musik, Theater und Medien, Hannover. Druhým místem byla oce-

něna Lal Karaaliogla (Turecko) – Hochschule für Musik, Theater und Medien, Hannover. Třetí cena byla udělena Bohdanu Kovalovi (Ukrajina) – Akademie umění v Banské Bystrici.

Účastníci soutěže mají hrazené ubytování a bodování poroty se po skončení soutěže zveřejňuje. Pro pilné a talentované klavíristy jsou v současné době šance na úspěch v této soutěži poměrně vysoké, účastníků totiž nepřijíždí mnoho! Považuji tuto soutěž za přínosnou jak pro soutěžící, tak pro pedagogy.

▸ Anna-Adéla Ludvíčková

Amadeus pomáhá růst mladým pianistům

Je málo klavírních soutěží, které se specializují na hru jednoho stylového období. Repertoár z období klasicismu vyniká svou průzračností a mladí klavíristé se na něm naučí řadě zvukových i technických dovedností. Tyto dovednosti při navázání na určitý obsah přirozeně rozvíjejí fantazii, drobnou prstovou techniku, hudební pulzaci, a vedou k detailnějšímu prozkoumání stylové interpretace.

Mezinárodní klavírní soutěž Amadeus velmi přispívá k rozvíjení mladých pianistů a zároveň svou náladovou rozmanitostí potěší i posluchače, který má možnost pomocí klavírní hudby prožít pocity lehkosti, hravosti, bezstarostnosti, jindy zamyšlení a občas i smutku nebo rozzlobení. Mozart zkomponoval řadu skladeb, které uslyšíme v nižších kategoriích, v dětství a možná i proto ho mají děti tak rády – je pro ně jedním z nich.

Účast na Amadeovi je sama o sobě pro děti velkou výzvou a zároveň odměnou – mají možnost si zahrát svou oblíbenou hudbu v krásném koncertním sále Besedního domu na nádherný klavír. Podobnou možnost dostal před 255 lety i Wolfgang Amadeus Mozart, když se svým otcem a sestrou Nannerl navštívil během vánočních svátků moravskou metropoli.

Letošní 29. ročník soutěže proběhne 24. – 26. listopadu, tradičně v koncertním sále Besedního domu. Od loňského roku se soutěž rozšířila o další věkovou kategorii do patnácti let. O hodnocení soutěžících klavíristů se postará pětičlenná odborná porota v obsazení: Jan Jiraský (předseda poroty, ČR), Hana Berger (SRN), Daniel Buranovský (SK), Bernadeta Stańczyk (Polsko) a Peter Toperczer ml. (ČR).

AMADEUS BRNO CZECH REPUBLIC

Soutěž je možné bezplatně sledovat po celou dobu průběhu. V sobotu 26. listopadu se od 15 hod. uskuteční slavnostní koncert laureátů soutěže spojený se slavnostním předáním diplomů a cen. Soutěž organizuje ZUŠ Brno Veveří za finanční podpory Jihomoravského kraje, statutárního města Brna, Asociace krajů České republiky, městských částí Brno-Žabovřesky, Brno-střed a Brno-Žebětín. Pro soutěžící je připravena řada krásných cen. Největším oceněním pro mladé umělce je vřelé publikum a vlídná porota, která se umí na soutěžící usmívat stejně jako Mozartova hudba. Přijďte i Vy mezi nás a nechte se okouzlit hudbou, která dokáže při odpovídající interpretaci posluchače roztančit, uklidnit nebo navodit pozitivní náladu.

Více informací na www.amadeusbrno.cz.

▸ Organizační tým soutěže

Propozice soutěží a přehlídek klavírních a skladatelských

Mezinárodní Schubertova interpretační soutěž

19. 4.–22. 4. 2023, Jeseník

Soutěž je vyhlašována ve dvou kategoriích:

I. kategorie: horní věková hranice každého účastníka činí 21 let (dovršení do 31. 12. 2023).
Jednokolová.

II. kategorie: horní věková hranice součtu věku obou účastníků činí 70 let (věk soutěžících se bude sčítat k 31. 12. 2023).
Tříkolová.

Na soutěži je možno hrát pouze originální skladby pro čtyři ruce nebo pro dva klavíry, či jejich autorizované verze. Povinné skladby a doporučený repertoár naleznete na webu soutěže.

Přihlášky spolu se zápisným budou přijímány od **2. 1. 2023 do 28. 2. 2023**.

Všechny potřebné informace jsou zveřejněny na:

https://www.franzschubert.cz/pravidla.htm

Mezinárodní smetanovská klavírní soutěž 2023

24. 4.–30. 4. 2023, Plzeň

Soutěž má tři věkové kategorie a je určena pro české i zahraniční klavíristy, kteří:

- pro **I. kategorii** splňují horní věkový limit 16 let (narozeni 2007 a mladší)
Soutěž I. kategorie proběhne v jediném soutěžním kole.

- pro **II. kategorii** splňují horní věkový limit 20 let (narozeni 2003 a mladší)
Soutěž proběhne ve dvou soutěžních kolech.

- Pro **III. kategorii** splňují horní věkový limit 30 let (narozeni 1993 a mladší)
Soutěž, koncert vítězů a slavnostní zakončení proběhnou v koncertním sále Konzervatoře Plzeň. Třetí kolo III. kategorie se bude konat ve Velkém sále Měšťanské besedy v Plzni. Soutěžní vystoupení jsou veřejná.

Přihlášky se všemi požadovanými přílohami i soutěžní poplatek je třeba zaslat do **31. 1. 2023**.

Další důležité informace včetně kontaktu naleznete na:

http://www.piano-competition.com/podminky-ucasti.php?lang=cz

Společnost Antonína Dvořáka vyhlašuje II. ročník soutěžní přehlídky

Antonín Dvořák mladým

Soutěž v komorní hře

Komorní soubory ZUŠ, středních i vysokých škol

3. a 4. prosince 2022

Informace a propozice: www.antonindvorakmladym.cz

Pro Bohemia 2023

21. ročník mezinárodní interpretační soutěže

30. 3.–2. 4. 2023, Ostrava

Soutěž je jednokolová ve všech kategoriích.

Kategorie / časový limit:

0. kategorie:	do 8 let včetně	4-6 min.
1. kategorie:	do 11 let včetně	7-9 min.
2. kategorie:	do 14 let včetně	12-14 min.
3. kategorie:	do 17 let včetně	15-17 min.

Soutěžní repertoár:

0. a 1. kategorie:
nejméně jedna skladba z období českého klasicismu
nejméně jedna skladba českého skladatele jiného období

2. kategorie:
nejméně jedna skladba z období českého klasicismu
nejméně jedna skladba českého skladatele jiného období

3. kategorie:
povinná skladba: Bohuslav Martinů – Etudy a polky (výběr jedné skladby)
nejméně jedna závažná skladba českého klasicismu
nejméně jedna skladba českého skladatele jiného období

Elektronická **přihláška** bude aktivní od 1. 11. 2022, **uzávěrka je 31. 1. 2023.**

Účastnický poplatek: 0. a 1. kategorie 500 Kč, 2. kategorie 800 Kč, 3. a 4. kategorie 1000 Kč.

Další informace naleznete na https://www.jko.cz/pro-bohemia-ostrava-2023-cs-231.

AARHUS INTERNATIONAL PIANO COMPETITION 2023

3. 3.–11. 3. 2023 Aarhus, Dánsko

Mezinárodní klavírní soutěž v Aarhusu pořádá nezisková organizace Aarhus International Piano Competition. Organizace je založena hlavními kulturními institucemi v Aarhusu – Aarhuským symfonickým orchestrem, The Royal Academy of Music a Juhl-Sørensen A/S.

Věkové kategorie a repertoár:

Kategorie A: klavíristé narozeni mezi 4. 3. 2007 – 3. 3. 2012

Repertoár kategorie A:

1.kolo – 25minutový repertoár, včetně jednoho z následujících děl Carla Nielsena:

- 5 klaverstykker op. 3
- Humoreske Bagatel op. 11
- Klavermusik pro Smaa og Store op.53 (výběr)

2.kolo – 25 minut volného repertoáru

Kategorie B: klavíristé narozeni mezi 4. 3. 2001 – 3. 3. 2007

Repertoár kategorie B:

1.kolo – 25minutový repertoár, včetně jednoho z následujících děl Carla Nielsena:

- 5 klaverstykker op. 3
- Suita Symfonisk op. 8
- Chaconne op. 32
- Tema med variationer op. 40
- Tre klaverstykker op. 59

Zbývající čas je doplněn repertoárem dle volného výběru.

2.kolo – 25 minut volného repertoáru

3.kolo – První věta jednoho z následujících klavírních koncertů v provedení s Aarhuským symfonickým orchestrem:

- L. van Beethoven: Klavírní koncert č. 3 c moll op. 37
- L. van Beethoven: Klavírní koncert č. 5 Es dur op. 73
- F. Chopin: Klavírní koncert č. 1 e moll op. 11
- F. Chopin: Klavírní koncert č. 2 f moll op. 21
- R. Schumann: Klavírní koncert a moll op. 54
- E. Grieg: Klavírní koncert a moll op. 16
- P. I. Čajkovskij: Klavírní koncert č. 1 b moll op. 23
- S. Rachmaninov: Klavírní koncert č. 3 d moll op. 30

Účastníci soutěže budou vybráni na základě zaslané nahrávky s určeným programem – viz web. Uzávěrka přihlášek do **15. 11. 2022.**

Informace o soutěži naleznete na www.pianocompetition.dk

Skladatelská soutěž ZUŠ 2022-2023

Ústřední kolo proběhne **22. 6. 2023 – 23. 6. 2023**
Organizátor: Základní umělecká škola „Žerotín“ Olomouc, Kavaleristů 6

Uzávěrka přihlášek: 15. 12. 2022

Popis soutěže:

V pořadí desátá skladatelská soutěž je určena žákům ZUŠ, kteří studují předmět skladba, dalším žákům hudebního oboru, případně žákům jiných oborů ZUŠ.

Soutěž má krajská a ústřední kolo.

Krajská kola jsou uspořádána korespondenčně (jedna porota hodnotí žáky ze 14 krajů). Tříčlenná porota zařadí každé anonymně posuzované dílo do zlatého, stříbrného, bronzového pásma nebo ho ocení čestným uznáním.

Navazující ústřední kolo soutěže a koncert z oceněných skladeb proběhne ve dnech 22. a 23. června 2023 v prostorách ZUŠ „Žerotín“ v Olomouci (budou provedeny skladby podle organizačních možností pořadatele).

Kompoziční úkoly pro ústřední kolo budou oznámeny v březnu 2023. Tříčlenná porota na základě koncertního provedení skladeb ocení žáky zlatým, stříbrným, bronzovým pásmem nebo čestným uznáním a udělí speciální ceny.

Autoři skladeb v ústředním kole jsou povinni zapojit se do provedení jako interpreti.

Z koncertního provedení skladeb bude pořízen videozáznam, který bude publikován na internetu a bude vydán almanach skladeb zařazených ve zlatém pásmu krajských kol - do almanachu budou zařazeny pouze skladby zapsané v notačním programu ve formátu PDF, u skladeb s textem je požadován souhlas autora textu (bez souhlasu nebude skladba do almanachu zařazena). Učitelé žáků, kteří zašlou skladby do soutěže, obdrží almanach skladeb ze zlatého pásma, všichni zúčastnění žáci získají diplom.

Podmínky soutěže:

Do soutěže budou přijímány práce, které žáci napsali v době od minulé soutěže, tedy po 7. 6. 2019.

Do soutěže není možné zaslat skladby, které byly podány do Soutěžní skladatelské přehlídky žáků ZUŠ (https://www.ur-zus.cz/inspiromat/29-souteze-a-prehlidky/).

Hodnocení prvního kola bude školám oznámeno **do 28. 2. 2023.**

Instrumentální a vokální kompozice

I. kategorie	do 9 let (2014)
II. kategorie	10–11 let (2013–2012)
III. kategorie	12–14 let (2011–2009)
IV. kategorie	15–26 let (2008–1997)

Repertoár

I. kategorie
a) nejméně jedna instrumentální skladba
b) nejméně jedno zhudebněné říkadlo či krátký text s instrumentálním doprovodem (nelze nahradit kytarovými značkami)

II. kategorie
a) nejméně jedna instrumentální skladba
b) nejméně jedno zhudebněné říkadlo či krátký text s instrumentálním doprovodem (nelze nahradit kytarovými značkami)

III. kategorie
a) nejméně dvě instrumentální skladby
b) nejméně jedna píseň pro hlas/hlasy s instrumentálním doprovodem (nelze nahradit kytarovými značkami)

IV. kategorie
a) cyklická instrumentální skladba (sonatina, suita) nebo nejméně tři kompozice (cyklus se počítá jako jedna skladba)
b) nejméně jedna vokální skladba pro jeden až čtyři hlasy s instrumentálním doprovodem

Poznámky k soutěži

Se zápisem soutěžních prací žáků I. a II. kategorie může pomoci učitel, žáci III. a IV. kategorie je vypracují sami.

Ve všech kategoriích lze použít notační programy na PC. Aby mohly být skladby hodnoceny anonymně, uvádějte v záhlaví první notové strany pouze název skladby (příp. autora textu) a zvolené nástrojové obsazení. Jména žáků napište jen do přihlášek, které budou spolu s naskenovanými nebo digitalizovanými skladbami (formát PDF) vloženy do systému www.soutezezus.cz.

Do soutěže může být přihlášeno maximálně 5 skladeb od jednoho autora v celkovém rozsahu 50 stran A4.

Přehlídka hry na dva klavíry

Zajímavou akci se rozhodli uskutečnit v Základní umělecké škole Třebíč. Impulzem ke vzniku přehlídky se stal především fakt, že se škole podařilo získat díky nadaci Karel Komárek Family Foundation nové křídlo Petrof Breeze a také úspěšná tradice a velikost klavírního oddělení.

Protože se jedná o pilotní ročník, je přehlídka koncipována volně, podmínkou účasti je alespoň jedna skladba na dva klavíry, s případným doplněním o čtyřruční skladby volného výběru. Horní hranice časového limitu je 10 minut, spodní hranice je bez limitu, kategorie s ohledem na nesoutěžní charakter přehlídky nejsou stanoveny.

Přehlídka je v tomto ročníku vyhlášena pro Kraj Vysočina, elektronické přihlášky budou k dispozici na webu ZUŠ Třebíč v lednu, termín konání je květen 2023. Účastníci budou hrát v krásných prostorách foyer divadla Pasáž, k dispozici bude již zmíněné křídlo Petrof Breeze a křídlo Steinway. Věřím, že se zúčastněným bude hrát dobře, my uslyšíme zajímavé skladby a přehlídka bude podporou radosti ze společné hry na klavír.

▸ Radka Hajšelová

IT rubrika pro klavíristy a klavírní pedagogy

Notační programy

Krásné podzimní dny všem.

Tento článek bych rád věnoval notačním programům – tedy programům pro vytváření a úpravu notového záznamu. Chtěl bych stručně popsat a porovnat vybrané programy.

Co všechno je potřeba zvážit při výběru správného notačního programu?

Pokud chcete psát a upravovat noty jen občas, vytvářet jen malé partitury, pouze je ukládat a tisknout a zároveň nemáte potřebu je veřejně publikovat, vystačíte si s programy, které jsou zdarma a jsou jednodušší na ovládání.

Jestliže chcete hudbu psát pravidelně jako profesionál, určitě oceníte programy, které se pravidelně aktualizují, mají široké spektrum možností a jsou placené.

Je také důležité rozmyslet si, kde chcete program využívat. V počítači (s jakým operačním systémem) či Vám bude více vyhovovat práce v tabletu? Některé programy umí i zadávat notový text pomocí midi klávesnice – můžete si pomocí kabelu připojit své klávesy či digitální piano k PC a ušetřit si tak čas. Vkládání not je takto i mnohem příjemnější než zapisování not pomocí myši či klávesnice u PC.

Určitě si je vyzkoušejte:

Většina výrobců notačních programů má k dispozici zkušební verze, které je možné po jednoduché registraci stáhnout, nainstalovat a vyzkoušet si je. Po určitou dobu (typicky 30 dnů) jsou funkce neomezené, po jejím uplynutí nelze

tisknout, ukládat, exportovat nebo se program změní na základní variantu.

NOTAČNÍ PROGRAMY

PLACENÉ:

Sibelius

Je to největší světový profesionální a obzvlášť v České republice nejrozšířenější hudební notační program. Má bohatou historii, prošel mnoha změnami, nabízí pravidelné aktualizace a vylepšení včetně rychlé podpory. Je velice intuitivní v ovládání a tím snadno zvládnutelný pro rychlé zpracování notace všech hudebních stylů a typů uživatelů, od začátečníků přes školy až po profesionální skladatele, sbormistry a hudební vydavatelství. Mobilní řešení je jen pro iOS a to jako inteligentní přehrávač partitur. Své uživatele někdy zaskočí experimenty v systému licencování, podpory a zabezpečení, ale vždy s úspěšným koncem.

Kromě vytváření, úpravy a tisku hudebních partitur umí Sibelius také přehrávat hudbu pomocí vzorkovaných nebo syntetizovaných zvuků.

Bohužel nepodporuje český jazyk. Ve své nejnovější verzi nabízí program Sibelius mnoho možností. Existují 3 základní verze programu, a to **Sibelius First, Sibelius a Sibelius Ultimate. Sibelius First** lze použít pouze na 1 zařízení s použitím maximálně 4 hudebních nástrojů v jedné skladbě. Tato verze je navíc zcela zdarma. Verze **Sibelius** dovoluje využít 16 hudebních nástrojů, nainstalovat program na 2 zařízeních, dále také obsahuje 10 GB velkou knihovnu zvuků hudebních nástrojů, a 20 skladeb umístit do cloudu společnosti AVID. Tato verze je již placená. Poslední možností je **Sibelius Ultimate**. V této verzi můžete použít neomezené množství hudebních nástrojů, nainstalovat program na 2 zařízení a využívat 36 GB knihovnu zvuků hudebních nástrojů. Prostor pro sdílení hudebních skladeb v cloudovém prostředí je v této verzi rovněž neomezený. Též placená verze. Lze ale využít speciálních slev pro vzdělávací instituce (pro učitele a pro studenty).

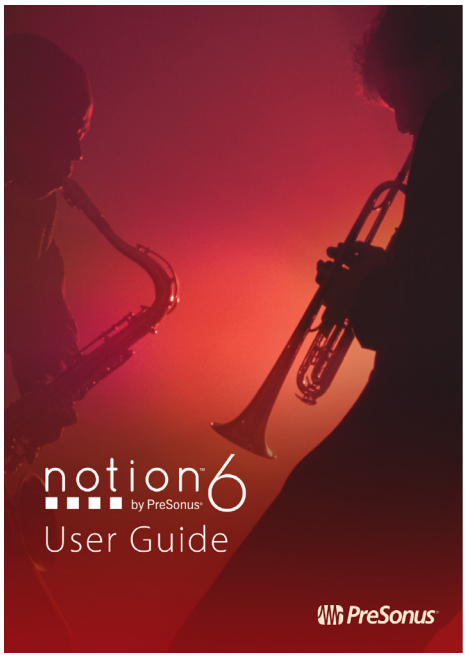
V programu lze psát do notové osnovy různé druhy hudebních nástrojů (flétna, kytara, violoncello, kontrabas atd.) velmi intuitivně pomocí klávesnice, myši, MIDI klaviatury, virtuálního hmatníku, popř. virtuální klaviatury. Notový zápis lze rovněž upravovat (opravy, úpravy vzhledu, transpozice, rozdělení do hlasů, vkládání akordových značek a hmatů, barevné označování, znaky pro dynamiku, výraz, tempo, zpěvní text, vkládání obrázků…) a samozřejmě exportovat do zvukového formátu, např. MP3. Hotové skladby lze velmi pohodlně tisknout, případně převádět do formátu PDF, a také zaslat přímo z programu prostřednictvím emailu, nebo publikovat na internetu. Program umožňuje pracovat v síťovém režimu, což je velmi vhodné pro výuku ve třídách.

Dorico

Patří k nejnovějším notačním programům. Jeho vývojové centrum představují bývalí tvůrci programu Sibelius. V porovnání se světovými standardy již dostál typických funkcí a vlastností notačního programu. Asi většina uživatelů notačních programů potřebuje jednoduše a rychle zapsat, případně upravit noty. Menší procento tvoří vydavatelství, která požadují dokonalou notaci, podobně jako ti, kteří vyžadují přehrávání zapsané partitury věrnými zvuky hudebních nástrojů. Program Dorico je spíš pro tuto druhou skupinu. Je k dispozici jako plná varianta-Dorico Pro, lehce omezená – Dorico Elements a zdarma – Dorico SE. Lze provozovat i na mobilním zařízení iPad.

Ve své aktuální verzi 2.1 je pro instalaci 30denní trial verze zapotřebí zaregistrovat se na stránkách společnosti Steinberg. Pro plné spuštění je však nutné stáhnout necelých 10 GB dat obsahující instalátor + knihovnu zvuků a nástrojů. Zvuková knihovna **HALion Symphonic Orchestra** obsahuje řadu samplů symfonických nástrojů. Program se snadno přizpůsobí notebooku i stolnímu počítači s několika monitory. V rámci jednoho projektu navíc můžete pracovat s libovolným počtem oken. Podpora zadávání not pomocí myši, klávesnice nebo MIDI klaviatury je samozřejmostí. Také lze pohodlně importovat formát MusicXML, nebo MIDI z Cubase. V **Doricu** lze také přidávat zvuky různých hudebních nástrojů. Finální produkt můžete buď uložit, nebo vytisknout přímo z programu. Je zde také podpora přímého tisku, popř. uložení do formátu PDF. Program ovšem není zdarma a po 30denní bezplatné verzi se musíte rozhodnout (pokud chcete program nadále využívat), jakou licenci si zakoupíte. K dispozici jsou **Dorico Elements 2** a **Dorico Pro 2.** Společnost Steinberg však nabízí zvýhodněné ceny pro vzdělávací instituce a studenty. Je zapotřebí prokázat, že máte statut studenta, případně že zařízení, s nímž pracujete jako učitel, patří mezi vzdělávací. Další alternativou je pořídit produkt přes českého distributora. Např. na serveru **gear4music.cz** lze zakoupit verzi **Dorico Elements 2 EDU** a **Dorico Pro 2 EDU**.

Notion

Relativně mladý notační program. Svými funkcemi a možnostmi se snaží přiblížit svým konkurenčním programům, má dobrou podporu. Poměr cena a výkon je velice příznivý, disponuje kvalitní zvukovou knihovnou pro přehrávání partitur. Nabízí moderní vzhled, editační funkce kombinující notaci a MIDI data, interaktivní ovládání externím MIDI kontrolerem, funkce pro sdílení partitur a obsahuje i bohatou knihovnu notového materiálu. Je k dispozici i v mobilní verzi.

Je pouze v angličtině. Pro získání instalačního souboru je ale nutné si vytvořit účet na serveru my.presonus.com, a až poté lze program stáhnout. Stažená trialová verze je časově omezená na 30 dní. Na rozdíl od ostatních programů je ovládání jemně neintuitivní. Program disponuje virtuálními funkcemi jako je mixážní pult, klaviatura, kytarový hmatník apod. Dalšími funkcemi jsou sdílení partitur, vlastní zvuková knihovna, přehrávání partitur atd. Vzhled je vcelku moderní, a navíc podporuje mobilní verzi, ale pouze na iOS.

Společnost PreSonus nabízí i slevy pro vzdělávací instituce a multilicence, které je však nutné si dohledat u oficiálního distributora (pro Českou republiku je to společnost Disk).

Finale

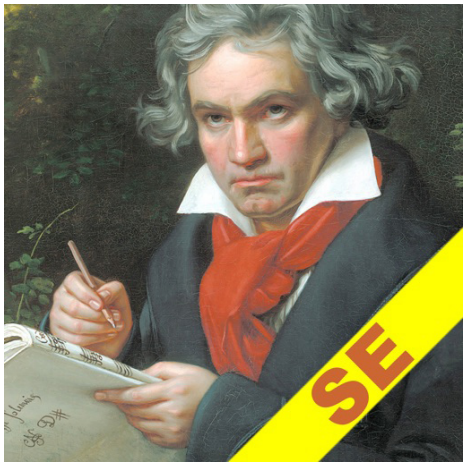
Nepodporuje češtinu. Je jedním z nejstarších a nejznámějších notačních programů, je zapotřebí vytvořit si účet na serveru Makemusic.com. Po zaregistrování, stažení a instalaci máte k dispozici software, který má na první pohled trochu zkostnatělý design. Využívat tuto aplikaci lze na operačních systémech Windows a Mac OS. Funkce jsou na velmi slušné úrovni. Program obsahuje mnoho nastavení a pomocníků při tvorbě nových hudebních skladeb a upravování těch již vytvořených. Chybí zadávání not pomocí virtuální klaviatury a kytarového hmatníku a není podporována mobilní verze.

Capella

Pro Windows, Linux a Mac OS. Capella vyžaduje aktivaci po zkušební době 30 dnů.

V základní verzi programem umožňující práci s MIDI s relativně jednoduchým, nicméně dostačujícím notátorem. Výhodou je skutečnost, že je již dlouho (od verze 2000) kompletně v české lokalizaci včetně nápovědy. Podobně jako Sibelius obsahuje i výukový tutoriál (elektronický kurz), který uživatele rychle naučí s programem pracovat. Výhodou verze 2002 byla multilicence na neomezený počet počítačů. Z těchto i dalších důvodů plyne jeho rozšířenost a obliba na školách. Mezi klady tohoto softwaru patří jednoduchost a přehlednost ovládání, mezi negativa např. že zvukové přehrávání nereaguje na dynamické značky. Rozšíření o moduly Scan-Capella a Capella playAlong umožní, podobně jako u Sibelia, převod tištěné partitury do elektronické a převod notového zápisu do audio souboru nebo vytvoření CD. Nesporným pozitivem Capelly, ale i Sibelia je zdokonalená podpora pro nevidomé.

iWriteMusic SE

Pouze pro android a iOS – iPad.

NotateMe Now

Pro iOS – iPad i Android. Výborně funguje především v tabletu. Zapisujete noty ručně, jako byste psali do notového papíru. Výbornou pomůckou při práci v iPadu dle mých osobních zkušeností je **Apple Pencil**.

ZDARMA:

Musescore

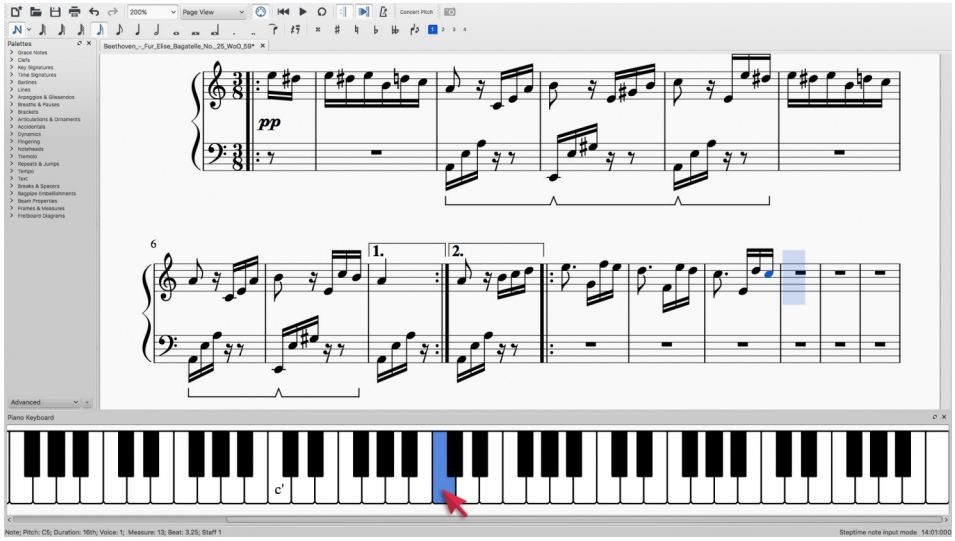
Skvělý notační program pro počítače s operačními systémy Windows, OS X a Linux. Má sadu vlastností srovnatelnou s Finale a Sibeliem. Je zcela zdarma. Osobně ho využí-

vám nejčastěji a zároveň nejraději. Stáhnete si ho na webové stránce: www.musescore.org.

Aplikace je kompletně v češtině, což je velkou výhodou. Po prvním startu je možné začít přímo od začátku, nebo vyhledat již hotovou skladbu online přes Aplikaci Musescore (musescore.com). Notový zápis lze však zapisovat a upravovat pouze po instalaci na váš počítač.

Po nainstalování ve složce PODPORA – najdete příručku a návody jak na to.

Program obsahuje funkce jako je vkládání not pomocí midi klávesnice, virtuální klaviatury atd., metronom, tisk (případně export do PDF) a mnohé další. Je to mladý program. Svými vlastnostmi je vhodný pro základní práce s elektronickou notací, postrádá pokročilejší notační funkce a pro přehrávání

partitury používá jednoduchou zvukovou banku. Umožňuje přístup k bohaté databázi notového materiálu a má i mobilní variantu.

Postrádá sice pokročilé možnosti profesionálních programů, amatérskému hudebníkovi však poslouží velice dobře.

Podporuje většinu druhů notace, včetně jazzové notace a vyhovuje průmyslovým notačním standardům.

Zápis not může být uživatelem přehráván pomocí vestavěného sekvenceru a knihovny vzorků. Jiné knihovny vzorků mohou být uživatelem doinstalovány. Notové zápisy lze z MuseScore vyvádět do mnoha různých souborových typů, včetně souborů WAV – tento zachovává tolik jemnosti (dynamika atd.), kolik je program schopen předat. Výsledkem je běžný stereo soubor WAV, který je možné bez dalšího zpracování vypálit na CD. Toto je funkce, která není v Sibeliovi, a jeden z důvodů, proč se MuseScore stal oblíbenou volbou pro vzdělávací ústavy, kde je přáním, aby byly práce žáků okamžitě přístupné.

Velký počet stažení každý den ukazuje na vysokou úroveň přijetí jednotlivými uživateli.

V roce 2011 byl spuštěn projekt, který si za cíl položil vytvoření tiskové a zvukové verze Goldbergových variací ve vysoké jakosti. Proces ovlivnil další vývoj MuseScore. Byly přidány nové funkce požadované kvůli pořízení vysoce kvalitního záznamu variací.

V roce 2013 byl spuštěn projekt za účelem vytvoření Brailleovy edice Bachova Dobře temperovaného klavíru, lepšího zpřístupnění not slepým a zrakově postiženým hudebníkům. Noty otevřených Goldbergových variací v brailleově formátu jsou již dostupné.

MuseScore také běží jako přenositelná verze. Může být uchováván na odstranitelném úložném zařízení, jako je CD, paměťová karta, takže se dá spustitit na kterémkoliv kompatibilním operačním systému.

Od května 2014 má MuseScore mobilní aplikace dostupné pro iOS a Android, které jsou navázány na stránku ke sdílení notových zápisů MuseScore. S funkcemi, jako je přehrávání not, změna tempa, transpozice, míchání hlasů, program usiluje o podporu výuky hudby.

MuseScore dokáže zavést formáty MusicXML, MIDI, Band-in-a-Box, Guitar Pro, Capella (ve formátu cap3, ne CapXML) a Overture, a vlastní formát MuseScore a Compressed MuseScore Format. Dokáže vyvést do souborových formátů MusicXML, MIDI a LilyPond. Zvuk lze vyvést do souborů WAV, FLAC a OGG, a vyrytý výstup lze vyvést do formátů PDF, SVG, PNG a PostScript, nebo může být vytištěn přímo.

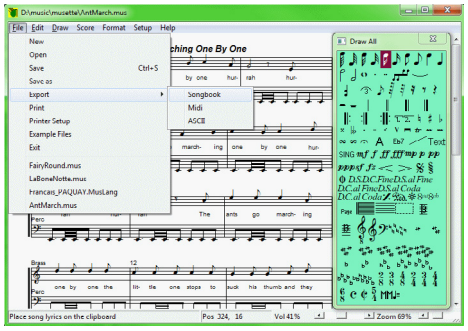
Ačkoli nemůže MuseScore nativně zavádět souborové formáty Sibelius a Finale, jeho podpora MusicXML umožňuje sdílení mezi různými programy.

Crescendo music notation editor

Pro Windows. Velmi pěkný, jednoduchý a intuitivní program na psaní not. Umožňuje export i import midi souborů, tisk i uložení ve formátu.cdo nebo.bmp. Ačkoliv programu chybí čeština, nebudete žádnou funkci hledat – ovládání je velice snadné. Adresa stažení: www.nch.com.au/notation.

Musette

Pro Windows. Musette je jednoduchý notační program, který umožňuje vkládání symbolů not do notové osnovy i skládat noty do akordů. K notám můžete přidat text, lze

zapnout i hudební doprovod. Tato volná verze programu má drobná omezení, ale i tak je program pro amatérské potřeby použitelný. Program se nemusí instalovat. Adresa stažení: www.canzona.com.

Denemo

Další alternativou je Denemo, která cca z 90 % podporuje češtinu a můžete jí provozovat na operačních systémech Windows, Linux a Mac OS, a to zcela zdarma. Obdobně jako u placených kolegů lze vkládat noty pomocí klávesnice, myši, virtuální klaviatury apod. Dále je možné exportovat notový záznam do formátů PDF, PNG a samozřejmě z aplikace nativně tisknout. Samozřejmostí je také export do zvukového formátu MIDI (bohužel však chybí export např. do MP3 či WAV). Program však disponuje podporou tabulatur, vkládáním akordových značek, poznámek pod čarou atd. Navíc lze celou skladbu vyexportovat do LilyPondu. Celkově je program celkem intuitivní, jen grafikou jemně zaostává za placenými kolegy, ale funkčností se jim celkem vyrovnává.

LilyPond

Pro technologičtěji zaměřené učitele hudby se nabízí využít LilyPond, jenž je textově založeným programem na sazbu not s otevřeným zdrojovým kódem (opensource). Jako již tradičně se kolem opensourceových projektů točí mnoho nadšenců, kteří aplikaci spoluvyvíjejí, a LilyPond není výjimkou. V sekci Spojení najdete mnohá diskuzní fóra, kde Vám pomohou s použitím programu, případně se můžete také zapojit do vývoje. Dalším důležitým pomocníkem je velmi precizně zpracovaný LilyPond manuál, ve kterém se seznámíte s programem od jeho základů až po pokročilé funkce.

Staven 'n' tabs

Pro Windows, Mac OS, iOS-iPad. Výborně funguje v iPadu.

Další méně známé notační programy:

NoteWorthy Composer, Logic Pro, Pro Tools, Notoeditor, Mozart, Guitar Pro 5, Nuendo, Samplitude, Reason, Reaper, FLstudio, Ableton, Plogue-Bidule, Opus, Sonar, Wavelab, Sonic Foundry.

Zajímavé webové odkazy pro porovnání notačních programů:

Toptenreviews - Best Music Notation Software

Wikipedia - Comparison of Scorewriters

▸ Štěpán Slavík

▸ *Autor pravidelné IT rubriky Pianissima BcA. Štěpán Slavík studoval hru na klavír na plzeňské konzervatoři a na JAMU v Brně ve třídě prof. Jana Jiraského. Působí jako klavírista, korepetitor a učitel hudby v ZUŠ Bedřicha Smetany v Plzni, v ZUŠ Holýšov a v ZUŠ Blovice.*

Pianissimo č. 21 / září 2022

Šéfredaktorka: Mgr. BcA. Miroslava Raková

Hlavní poradce a odborná pomoc: prof. MgA. Alena Vlasáková

Jazykové korektury: Mgr. Věra Chmelová, Ph.D., Mgr. Jana Lišková Kvochová, Mgr. Romana Olivíková

Autoři článků: Mgr. Inna Aslamas, Mgr. Renata Bialasová, MgA. Dominik Gál, BcA. Radka Hajšelová, MgA. Lenka Heringová, Mgr. Eva Horáková, Linda Horňáková, MgA. Jana Chaudhuri, Mgr. Věra Chmelová, Ph.D., BcA. Anna-Adéla Ludvíčková, MgA. Robert Mimra, BcA. Matej Olejár, Mgr. BcA. Miroslava Raková, Mgr. BcA. Lenka Ručková, BcA. Štěpán Slavík, PhDr. Hana Švajdová, MgA. Michaela Vacková, BcA. Martina Vlčková

Grafická úprava: David Rak
Soutěže a propagace: BcA. Radka Hajšelová
Kontakt na redakci časopisu: rakova.m@pianissimo.cz.

Fotografie na titulní straně: Manželé Jana a Debashish Chaudhuri při květnové přednášce v Metodickém centru HF JAMU.

Časopis je k dispozici ke čtení i stažení na stránkách: www.pianissimo.cz